

MAGYAR LAPOK

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **szent László Nyomda R. T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyártás Elemér**

Ujabb megbeszélések Molotovval

A moszkvai angol és francia nagykövet még szerda előtt megkapta az új utasításokat. Mozdósítási terv és repülőgépes gyakorlatozás, amit kihívásnak vesz Németország

Londonból jelentik: A moszkvai angol nagykövet utasításokat kapott a Molotov által felállított újabb követelések megtárgyalására. Az új utasításokat különös sürgősséggel küldték el, hogy a tárgyalások meg ne akadjanak. Angol diplomáciai körökben arra számítottak, hogy még a szerdai nap folyamán újabb megbeszélés lehet az angol és francia nagykövet és Molotov között.

Londonból jelentik: Az *Evening Standard*-ben Duff Cooper, angol hadügyminiszter az angol hadsereg részére újabb mozdósítási tervet javasolt. A *Berliner Börsenzeitung* című német lap ezzel kapcsolatban azt írja, hogy ha ezt a tervet megvalósítanák, úgy azt Németország kihívásnak venné és megfelelő intézkedésekkel válaszolna. A német nép biztos a jövőjéről és tudja, hogy vezetői nem vesztik el hidegvérüket a fenyegetésekkel szemben és minden szükséges lépést megtennék, ha Németország biztonságát veszedelembe levőnek látják.

Angol bombavető repülő utja túl a francia határokon

Londonból jelentik: A légügyminisztériumban kijelentették, hogy a jövő hét elején újabb angol bombavető gépek repülnek Franciaországba. A jövőheti repülőgyakorlaton valószínűleg több angol bombavető gép vesz részt, mint a keddi és a légi út hossza is felülmúlja a keddi repülést. A

könnyű bombavető 1300 km hosszú utat tettek meg, a nehéz bombavető 2000 kilométert. Az újabb repülőgyakorlat tekintetében a beavatottak csak annak közlésére szorítkoznak, hogy az angol repülőgépek túlhaladnak Franciaország földközi-tengeri és szárazföldi határain.

Párizsból jelentik: A francia sajtó nagy és élénk cikkben méltatja az angol bombavető repülőgépek keddi teljesítményét. A „Paris Midi” azt írta, hogy az angol repülőgépek nagy teljesítő képessége Nürnberg, Lipcse és Hamburg lakosainak figyelmeztetésül szolgálhatnak. Az angol bombavető katonái bebizonyíthatták, hogy az említett német városok belesznek az angol repülőtechnika hatókörébe.

Berlinből jelentik: A *Völkischer Beobachter* a *Paris Midi* cikkére hivatkozva megállapítja, hogy a német légi hadsereg az angol mutatóvonalok után is megmaradt a világ legelső légi haderejének. A *Deutsche Allgemeine Zeitung* azt írja, hogy a német légi erő könnyen fölveheti a versenyt a franciákkal és angolokkal. Franciaország és az angol szigetország valamennyi városa és egész területe beleszik a német repülőgépek hatókörébe. A *Berliner Börsenzeitung* azt írja, hogy az angol bombavető gépekkel való fenyegetés éppen olyan hidegen hagyja Németországot, mint az alsóházban elhangzott beszédek.

Az olasz-angol viszony újabb elromlásától tartanak Grandi gróf londoni olasz nagykövet távozásából Olaszország angliai politikája megváltozására következtetnek

Rómából jelentik: A Havas-ügynökségnek az itteni diplomácia körében szerzett értesülése az, hogy Grandi gróf londoni nagykövet igazságügyminiszterre kinevezéséből az olasz kormány angol politikája változására lehet következtetni. Grandi gróf hét éven át töltötte be a londoni olasz nagyköveti állást, az olasz-angol közeledés hívének tekintették, Angliában szoros barátságokat kötött és nagymértékben hozzájárult a két ország között a szankciók következtében támadt megnevezés szétosztásához. Jelentékeny része volt a legutóbbi angol-olasz megegyezésben is. Azóta a két állam kapcsolatai rosszabbodtak, főképpen az angol kormány szavatolási politikája következtében. Az angol-török egyezmény aláírása újabb csapás volt az angol-olasz viszonyok barátságosságára. Londonban azt hiszik, hogy Olaszország olyan egyént küld nagykövetként Londonba, aki szigorúan a tengely politikáját fogja képviselni.

Párizsból jelentik: A francia sajtó nagy jelentőséget tulajdonít annak a ténynek, hogy az olasz király Grandi, londoni olasz nagykövetet igazságügyminiszterre nevezte ki. Ezzel kapcsolatban a legkülönbözőbb találgatások indultak utnak, hogy mi lehet a kinevezés hátterében. A fantasztikus találgatásokban a *Paris Soir* vezet, mely azt állítja, hogy Grandinak azért kellett távoznia a londoni nagykövetségről, mert más irányban próbálta befolyásolni a külpolitikai fejleményeket, mint aho-

gyan a római külügyminisztériumban tervezték. Illetékes olasz körök természetesen a leghatározottabban cáfolják ezt a célzatos beállítását.

Német csapatok az Alpoktól délre fekvő olasz területeken?

Londonból jelentik: Az *Evening Standard* külön tudósítót küldött ki Olaszországba, hogy személyesen győződjék meg arról, mi igaz azokból a híresztelésekből, mely szerint az Alpoktól délre, olasz területen német csapatok állomásoznak. A tudósító most Veronából azt táviratozza, hogy a híresztelés a mesék világába tartozik. Személyesen végigjárta mindazokat a helyeket, ahol állítólag német katonáknak kellene állomásozniuk, de nem talált egyetlen katonát sem.

Benes Angliában, Negrin Franciaországban

Newyorkból jelentik: Benes, volt cseh-szlovák köztársasági elnök szerdán a *Washington* gőzessel Angliába indult.

Newyorkból jelentik: Negrin volt spanyol köztársasági miniszterelnök kéthetes amerikai tartózkodás után a Normandien Franciaországba indult. Negrin az Egyesült Államokban és Mexikóban tanulmányozta a kivándorlási lehetőségeket elvbarátai számára.

Danzig körül a helyzet változatlan

(P. I.) Angol, francia és lengyel részről egyre határozottabban állítják, hogy a danzigi sakkjátszmában most a németeknek kell egyet lépniük. Ez a lépés azonban nem lehet sakk-matt, de még sakk sem, hanem egy döntetlen játszma befejező lépése. A lengyelek legutóbbi lépésüket ez év márciusában tették meg abban a memorandumban, amelyet a lengyel kormány Berlinbe küldött és amelyre a mai napig formaszertint választ nem kaptak. Ez a memorandum Hitler birodalmi vezér február 20-i beszéde után készült és alapját képezi a máig teljesen kikristályosodott lengyel fenntartásoknak. Az *Osservatore Romano* szerint ebből a memorandumból megállapítható, hogy a feszültség kezdetén a lengyel kormány jelentékeny engedményekre volt hajlandó és lehetségesnek tartotta a kompromisszumos megoldást.

Leszámítva azokat a lengyel túlzásokat, amelyek Berlinig húzott határokat emlegetnek és Kelet-Poroszország bekebelezését ígérték, a lengyel követelések — vagy ha úgy tetszik fenntartások — ma már sokkal élesebbek és pontosabbak, sőt követelőbbek, mint közvetlen a memorandum megfogalmazása után. A vitás kérdés kétségtelenül mind a két oldalról kieleződött és ma már a vita elemi ismeretéhez tartozik az, hogy a két fél nemzeti önértékelésével és büszkeségével számoljunk. Ilyen értelemben írja az *Osservatore Romano*, hogy esetlegesen meginduló tárgyalások sikere érdekében a mosztani feszültséget feltétlenül ki kell küszöbölni. Enélkül alig remélhető bármilyen kicsi eredmény is, mert a jelenlegi feszültség állapotában a tárgyalást kezdeményező felet inkább tartanak megalkuvónak és gyöngének, mint a megértő, építő politika hívének. Ezért ha az elmúlt napok enyhülést hoztak is, a megoldás nem lett valószínűbbé, mert ez csak a kölcsönös engedékenység alapján történhetik meg.

A *Danziger Vorposten* meg is állapítja Lengyelország kikötéseiről, hogy nem alkalmasak a viaszály enyhítésére. Anglia pedig jól tenné — írja szintén a fenti lap —, ha nem támogatná annyira Varsóvak ezt a túlhangozódó politikáját.

A lengyel jogok és fenntartások tulajdonképpen azt jelentik, hogy az önálló Danzig gyakorlatilag Lengyelországhoz tartozik. Ez könnyen megállapítható a lengyel követelések felsorolásával. Ezek a követelések nemcsak a mai jogi és tényleges helyzetet jelentik, hanem esetleg még többre is tartanak igényt.

Danzignak ezek szerint meg kell maradnia a lengyel vámhatárok között. Nem vámunio ez, hanem egységes vámterület lengyel vámtörvényekkel, danzigi hivatalokkal és a lengyel központi vámigazgatóság ellenőrzésével. Danzig szabad város rendes nyomtávú vasúti hálózata Lengyelország tulajdonában van és a lengyel vasútigazgatóság irányítása alatt áll. Lengyelország saját posta-, telefon- és távírószolgálatot tarthat fenn a szabad város területén, közvetlen lengyelországi és külföldi érintkezéssel. A danzigi kikötő meghatározott részén rendes postaládás szolgálatot rendezhet be.

A kikötő és a víziutak igazgatását egy autonóm Kikötő Tanács végzi. Ennek a tanácsnak fele lengyel, fele danzigi, azaz német tagokból áll. A lengyelek jelenlegi aránya 41%. Hasonló aránynak kell lennie a kikötőmunkások nemzetiségi megoszlásában is. A kikötő rendőrsége is ilyen arányban tevődik össze lengyelekből és németekből és a Kikötő Tanács vezetése alatt áll. Ennek a Tanácsnak legfőbb feladata az, hogy biztosítsa Lengyelország számára a kikötő szabad kihasználását. A jövedelem és a veszteség is felearányban oszlik meg a lengyel állam és Danzig között.

Danzig külügye lengyel irányítás alatt van. Ugyancsak Lengyelország joga a külföldön tartózkodó danzigiak védelme is. A lengyel kisebbség iskolai, nyelvhasználati, kulturális és politikai jogait

Három az aranyigazság:

1. Melyik a legszerencsésebb sorsjegyáruda?
2. Hol nyerték kétszer egymásután és
3. Hol fogják nyerni harmadszor is a

6,000.000 leies főnyereményt?

az **„URANUS”** sorsjegyirodában
Oradea, Avram Iancu-u. 2.

UTOLSO NAP! Péntek este 10 óráig déli szünet nélkül nyitva.

az egyezmények egész sora biztosítja. Igen fontos a hadügyekre vonatkozó magatartás és helyzet is, mert a jelenlegi feszültségnek egyik fő ütközőpontja. Lengyelország behozhat és Danzigon keresztül szállíthat hadianyagot. Ebből a célból Lengyelország használhatja a Westerplatte félszigetet és katonai különítményt is tarthat rajta. Joga van továbbá arra is, hogy hadihajókat állomásoztasson a kikötőben. Ezt a jogát külön egyezmény szabályozza.

A pénz egységesítése előtt Danzig és Lengyelország között (párizsi egyezmény) a vámnál, vasútnál és Kikötő Tanácsnál eszközendő fizetéseknel egyformán használhatták a zlotyot és a guldent. A gulden devalvációját (1935) az 1935 augusztusi egyezmény szerint a vasútnál és vámnál történő fizetéseket csak zlotyban fogadják el.

A Danzig és Lengyelország közötti személy- és áruforgalmat semmi sem korlátozza. A két fél polgárai egyforma kereskedelmi és ipari jogokat élveznek. A danzigi és lengyel víziutakat a danzigi és lengyel hajók egyformán használhatják. A lengyel és danzigi gazdasági egység kifejezéséppen egyezmények állapítják meg, hogy a lengyel kivitelű vagy behozatali tilalmak Danzigra is érvényesek.

A danzigi hajógyárak Lengyelország és Danzig közös tulajdona. Ugyanígy a vasúti gépgyárak is. A hajógyárak jelenleg angol-francia-lengyel-danzigi konzorcium kezében vannak. Lengyelország és Danzig egyenként 20-20 százalékgig érdekeltek ebben a konzorciumban.

A szabad város nem vehet fel külföldi kölcsönt a lengyel kormány előzetes megkérdezése nélkül. Danzig nem gyárthat és nem szállíthat fegyvert és hadianyagot. Nem rendelkezik rendes katonasággal és nem építhet erődítményeket. A szabad város tehát demilitarizált terület.

A Danzigi Nemzeti Bankban a lengyel tőkecsoportoknak 25% részvételt biztosítottak. Ez a részvétel 30%-ig is felemelkedhetik.

Ezek a jogok és fenntartások bárkit meggyőzhetnek arról, hogy Danzig gyakorlatban tulajdonképpen a lengyel államhoz tartozik. Szabad város jellege, a népszövetségi biztosság és minden más függetlenségi látszat csak ezt a tényt akarják palástolni. A békeszerződések idején a szabad város tökéletes német jellege miatt nem csatolták egyenesen Lengyelországhoz, viszont a lengyelek számára óriási gazdasági jelentőséget képvisel és ezért kellett békeszerződés, egyezmények, garanciák szálaival szorosan a lengyel államhoz kapcsolni.

Azzal már a kezdetben is kellett számolni, hogy a német nemzeti újjáébredés nagy nehézségeket fog támasztani a békeszerződéses helyzet fenntartásában. Egy erős, egységes Német Birodalom, amely sorban lerázta magáról Versailles kötelekeit, Danzig kérdésében sem állhat meg a megkezdett út elején. Azért a vita alapkérdése mindig a gyökeres megoldás volt és nem a részleges változtatások.

Danzig szabad város húszéves múltja sohasem volt viharmentes. A viták rendszeren a vámügyek, közlekedés és hadügy terén mozogtak és mozognak ma is. A lengyelek egyes kérdésekben túllépték a biztosított jogok határát. Erre utalt a napokban Förster danzigi körzetvezető egyik beszédében a westerplattai lengyel hadizónával kapcsolatban. A lengyelek itt hadianyagot és fegyvert szállíthatnak át, de arzenált nem tarthatnak. Förster pedig éppen azzal vádolja a lengyeleket, hogy jogtalanul hadi raktárakat rendeztek be a Westerplattén. A németek ezt állandó fenyegető veszedelmeknek könyvelik el. Danzig sohasem fogja megtámadni Lengyelországot, állítják a németek, fordítva azon-

ban könnyen lehetséges a támadás. Ennek a megállapításnak a helyzet is igazat ad. A lengyelek ugyanis statusquot és egyezményekben biztosított jogokat védenek, míg a németek Danzigra bízzák, hogy önrendelkezés útján változtasson egy utóvégre is reaktív helyzetet. A lengyelek érdekeit, főképpen a gazdaságiakat, békés megegyezés útján is lehetne biztosítani akkor is, ha Danzig jelenlegi alkotmányán lényeges változtatást hajtanának végre. Mert azt mindenki tudja, hogy apró részletkérdések ide-oda tologatásával nem elégítetik ki a Német Birodalmat.

Chamberlain beszéde után nem változott a helyzet. Változatlanul érvényben marad az *Osservatore Romano* megállapítása, hogy a kölcsönös engedékenység híján nem indokolt semmiféle derültség. A kérdés inkább az egyoldalú megoldás felé fejlődik. Erre nézve pedig érdekes foglalkozni a *canterbury-i anglikán érsek* beszédével, amelyet a hó 10-én mondott a püspöki kar előtt. Szerinte Danzig nem azért tartja izgalomban Európát, mintha olyan nagy jelentőséggel bírna, hanem azért, mert utána minden valószínűség szerint újabb európai vitapont kerül előtérbe. Nem tartja helyesnek, hogy Anglia és Franciaország beavatkozásának esetéről egyedül Lengyelország döntsön.

Ami az újabb európai vitapontot illeti, az olasz *Resto del Carlino* máris jelzi a természetrajzát. Danzig után olasz részről Tunisz, Dzsibuti és Suez, spanyol részről a Gibraltár és német részről az elvesztett gyarmatok kérdése következnek. Lengyelország állásfoglalására is jellemző a *Gazeta Polska* cikke, amelyben az angol-orosz tárgyalások huzavonáját és szoros kudarcait kommentálja. Szerinte Szovjet-Oroszország belső zavarokkal küzd. Az angol-francia-lengyel front azonban elég erős ahhoz, hogy szan oljon a lehetőségekkel. Egyébként biztosra veszi. Hogy a horvát konfliktus esetén Oroszország a Német Birodalom ellen fordul, ha csak nincs külön egyezménye a németekkel erre vonatkozólag.

A *Curentulban* Pamfil Șeicaru foglalkozik a danzigi vita jelenlegi állásával. Ezzel le is zárhatjuk ezt a rövid helyzetjelentést. A *Curentul* szerint a nemzeti szocializmus állandó gazdasági és lelki mozgósítást jelent a Német Birodalom számára. Szinte életeleme az állandó drámai feszültség. Ezzel szemben a demokráciák számára örök, ideges állapot a feszültség állandósítása, úgy, hogy kiszámíthatatlan körülményekkel járhat. Erre a helyzetre vall a német külügyminiszter és vezérkari főnök szabadsága, továbbá a német információszolgálat megelégedetése. A németek, úgy látszik, számtalan pontossággal akarnak meghozni minden döntő határozatot. Ezért a *Curentul* szeptemberig változatlan nyugalmat ígér.

A keresztény

Irta:
Balla Borisz

Néhányan a jólétözötték közül egy keresztet vertek a sánca. A kereszt kőrifából készült. Olyan nagyságban, mint egy tizenöt éves fiúgyermek, az Ur teste függött rajta. Egyszerű munka volt, a test alig különbözött egy durva fatuskótól. De a közepén, a szív alól piros vér folydogált. S vért festettek a szemek alá is.

Megparancsolták Soltnak, hogy verje a mellét és hódoljon, úgy ahogy tud. Soltól levették a köteleket, a fiatal pogány szó nélkül letérdelt. De ahogyan tette, nem igen tetszett a körülállóknak. Rengeteg ember gyűlt már a sáncok köré. Szent Mihály arkangyal ünnepének vigíliája volt, késő délután és senki sem dolgozott. A szeptemberi nap itt most a nyugati sáncokat világította be a táján utolsókat fényelt: mint az éjszól borzongó legyek, lustán ténfergett a sok nép a sárga alkonyban, amely kezdve a délnyugati várfaltól, végigömlött a Veszprémvölgyön. A patakmenti füzekben halott-sárga foltokat és kék árnyakat festett, aszerint, ahogy a szél nyugat vagy kelet felé forgatta a leveleket. A vár alsó sáncábanál, ahová a keresztet az egyik clericus canonicus, a világi papok konventjének Gergely nevű tekintélyes tagja szúratta: ott, az előkelő részen álltak a királyné udvarnokai, azután néhány altaichi szerzetes: átutazó vendégei a bakonybéli kolostornak. És három bajor világi vendég, akik közül az egyik Stundiek névre hallgatott. Ez a Stundiek odafordult az altaichi szerzetesekhez és diadalmasan Solt felé mutatott. A szerzetesek azonban szelíden megjegyezték, hogy ők menni készülnek.

— Most? Amikor Urunk imádságra hajlítjuk a pogányt? Éppen most? — kérdezte furesáló hangon Gergely, a clericus canonicus. A szerzetesek nem feleltek és lehajtott fejjel lassan eltávoztak. A tömeg, amely erről állt egy kiesít, utat nyitott nekik; néhány szegény asszony odakapott a skapu-

lárjukhoz és megcsókolta a szerzetesek ruháját. Azok hagyták. Később eltűntek a bakonyi erdő felé kanyargó ösvényen, a sötétkék árnyak világában. Gergely mellé egy asszony, Tanát leánya és Ellő veszprémi hadnagy felesége, kövér, gazdag és sárganyakú nő állt. Kezén vezette kisleányát. Gergely kövér, fehér ujjával kegyesen megsimogatta a gyermeket, az asszony pedig így szólt:

— Ugy ereszkedett a földre ez a pogány eb, ez az ótvaros lelkű, hogy az én drága férjem leütné érte a fejét. Istenünk előtt így térdelhet-e egy ilyen kutya?

A tömeg egy része most szitkozódásba fogott, össze-vissza kiabált. A gyerekek bámultak, néhányan közülük kenyeret májsoztak. De az egyik gyermek sírni kezdett, torkán akadt a kenyér és rémülten mutogatott kicsi, barna ujjával a térdepelő pogányra. Solt szeme alól két vékony patakban újra szívárogni kezdett a vér.

Az előkelő asszony összeszorította fényes, kövér ajkait és előredölvé leste a férfi arcát, amelyet össze-vissza vertek s most inkább szánalmas volt, mint szép.

— Üssék... — suttogta az asszony s a nyakán majd kipattantak az erek.

Stundiek, a ritler, a háta mögé esúszott és hozzárért.

A katonák, akik a hevesújvármegyei Sárton monostorból idáig kísérték s az egész úton össze-vissza pofozták Soltot, Vászoly rokonát, most felrémegtek és keményen megfogták őt. Solt támo-lyogva ingott két lábán, amely hasonlatos volt két fiatal tölgyhöz, de tele sebekkel és a vér alvadt gyantáival a két térdén. A clericus canonicus körül állók, az előkelő bajor vendégek, a hadnagy felesége, a német és dalmát jövevények, tölcséres bársony köntösükben s a veszprémi civisek és milesek asszonyai ezalatt Gizelláról beszéltek, a királynőről. Arkifejezésük ekkor megváltozott. Amíg Jézus Krisztusról prédikált Gergely a pogány Solt-nak, azt parancsolván neki, fogadja el Istenének;

amíg a keresztet kihordozták s a sánca ültették, addig ezeknek az előkelőknek arca megelégedetten közömbös és jóllakott kifejezést mutatott. De az egyik lovas a veszprémvölgyi kolostor felé mutatott, amely fehér falaival és tornyaival úgy lebegett nyugaton, a domb irányában s a lankadó napfényben reszketve, mint az alkonyi álom. És kiejtették a királynő nevéit, aki ott imádkozott a kolostorban. A királynőről esvén szó, az areok hirtelen megteltek óvatos áhítattal és lesekedő gyanakodással. A királynő neve izgalomba sodorta a társaságot. A sánca tűzött keresztet, a dúrván kifaragott Üdvözítővel, most egy ideig csupán Solt összevert arca és vérző szemalja hámulta. S oly kevés értelmét látta az egésznek, ami itten történi...

„Megtöröm a derekát” — gondolta Gergely.

S Gergely rámosolygott a jólétözött asszonyokra, az asszonyok kedveskedve mosolyogtak a hadnagy feleségére s a hadnagy felesége Stundiek lovas erős, vörös nyakát nézte. — Ezek itt mind tekintélyes, gazdag, rendes emberek — gondolta magában Gergely. — Kiváló keresztények, valóban... Ha most imádságra kényszeríti e pogány lelkét, a királynő is tudomást vesz talán róla...

— Térdelj le több alázattal, hallod-e, itt a keresztény nép előtt, akik vallják az egy és örök Istent! — kiáltotta hangosan.

Solt elfordította a fejét. A katonák lerántották a földre. A bakonyi erdő felől nagy csapat ember közeledett, hangosan énekelve. A társaság: a városi előkelők és az idegen vendégek összerendeztek. Egy pillanatra a dallamra figyeltek, amelyek a Regina coeli első strófájára hasonlítottak.

— Ezek a szerzetesek! — legyintett a hadnagy felesége és megigazította aranyláncát. — Mondhatom, kedvelem őket! Megdobálják az embert a szávaikkal, ha tekintélyt tart a csöcselék előtt. — Stundiek „bennfentes” létere meglepte Gergelyt. — A jobbagyok talpnyalói — mondta —, lennének én a király úr, visszakergetném őket Konrád császár szoknyája alá. Megbolondultak, eszelősök, a szegé-

Ciano gróf spanyolországi útja

San-Sebastianban lelkes ünneplés között találkozott a spanyol államfővel. — Tüntető megnyilatkozások az olasz-német-spanyol barátság mellett

Madrédből jelentik: Ciano olasz külügyminiszter szerdán délután 7 órakor a lakosság lelkes ünnepsége közepette San-Sebastianba érkezett. A királyi palotában Franco tábornok várta az olasz államfőt, aki Jordana tábornok, külügyminiszter társaságában érkezett. Ciano két óra hosszat találkozott a spanyol államfővel.

Szerdán este Jordana tábornok, spanyol külügyminiszter San-Sebastianban vacsorát adott Ciano gróf tiszteletére. A vacsorán Franco tábornok államfő is megjelent. A pohárköszöntőkben Olaszország iránti hálanyilvánítások mellett melegen ünnepelték Németországot is.

Az ABC című spanyol vezető lap Ciano külügyminiszternek a Franco államfővel való találkozását úgy méltatja, mint az olasz-német-spanyol barátság megnyilvánításának újabb ünnepnapját. A lap kiemeli, hogy a három ország közötti szövetséget nem szerződések hozták létre, hanem a három nép érzései összetartása.

A francia bíróság elrendelte a spanyolországi műkincsek azonnali visszaszállítását

Párizsból jelentik: A poitersi feljebbviteli bíróság most hirdetett ítéletet abban a perben, mely volt köztársasági spanyol kormány által Bilbao-ból Franciaországba szállította műkincsek birtoklása körül folyt. Ezeket a műkincseket 1937 tavaszán a la rochellei kikötőben lefoglalta a francia kormány. A la rochellei törvényszék elsőfokon úgy döntött, hogy a műkincseket vissza kell adni Spanyolországnak. Felsőbb fokon most hozott ítéletet a poitersi feljebbviteli bíróság és úgy döntött, hogy a több milliárd értékű műkincseket vissza kell szállítani Spanyolországba.

A spanyolországi német önkéntesek légiója Danzigban?

Danzigból jelentik: A Danziger Vorposten erősen cáfolja a News Chronicle jelentését, mely szerint kedden Danzigba érkezett a volt spanyolországi Kondor-légió ezerkétszáz német katonája. Minden gyerek tudja, — írja a lap, — hogy a Kondor-légió a berlini díszfelvonulás után feloszlott, tehát nem érkezhetett kedden Danzigba. Ezzel szemben a lap azt állítja, hogy kedden lengyel katonaszállítmány haladt át két ízben is Danzig szabadállam területén.

nyekhez-dörgölöznek, koplalnak...

Akik arrébb álltak a sánc alatt, a nagy sokaság, szegények voltak és tisztelettel figyelték a távoli éneket. Gergely közben a sáncba tűzött kereszt elé lépett és a katonák odalökdösték eléje Soltot, Vaszoly fiatal rokonát.

— Elismersz-e fensőbbiségednek? — kérdezte Gergely. Mindenki odanézett a kereszt alá. Nagy esend lett. Solt az egyik fűzfára tekintett, ahogy lassan ide-oda hajlik az esti szélben, amely a Veszprémvölgyből mind erősebben fujdogált most. — Ki segít rajtam? — gondolta Solt és eszébe jutott szabad gyermekkorra és hajdani szabad társai, akikkel szerették egymást, bár erről nem beszéltek soha. — Ezek szolgállekek és az ő Istenük nem szól. Az én Istenem, a napos világunk, az én szép szabadságom, az én jó erőm pedig elfutott előlem, mint fut a fény az árnyék... Ki segít rajtam? — gondolta és nézte a faragott keresztet és fájtak a sebei, de nem mutatta.

— Mit akartok? Szolgák, ha sokaságban vannak! Olyanok vagytok! — A ti Istenetek nem hív engem — felelte Solt.

— Majd elfogadod! — ugrott oda Stundick s közben az előkelő asszonyokra pillantott egyet és nagyot kiáltott:

— Térdre! Térdre!

A hadnagné kivörösödve visította: — Üssétek! Csorogjon a vére! Így beszélni erőnyes asszonyok előtt!...

— Térdre, kutya! Meg kell törni, be kell szoritani a rendbe. Igába a szutykos pogánnyal!...

A nép, az ácsorgó jobbágyok, gyerekek és asszonyok is kiáltozni kezdtek. Solt a nyakszirten érezte az első ütést és mialatt az ajkait szuszogva harapta össze, a földre zuhant, de kezével megtámaszkodott és átkozódva ordított fel, az ég felé. Nyugaton, az apácakolostor felett, szelíd fény ütközött elő az esti égen. Mély és kék volt az ég arra felé, ahogy az esthajnali csillag most megjelent.

Mentse meg fogait!

Ami megtehető ma, azt ne halassa holnapra. A helyes védekezés a fogkő veszedelme ellen: használjon Kalodont fogkrémet! „Kétszer naponta Kalodont” — ez tartja egészségben fogait. Tudja meg: Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulfurizin-Oleat tartalmazza.

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkő ellen

Egy japán tengernagy és egy japán tábornok különleges megbizatással látogatást tesz Németországban és Olaszországban

Tokióból jelentik: Ossuni, japán tengernagy és Terrausi japán tábornok, az északi japán haderők volt parancsnoka, szeptember hónapban különleges megbizatással Németországba és Olaszországba utazik. Terrausi kijelentette az ujságírók-

nak, hogy szeptemberben a japán hadsereg képviselőiben részt vesz a német nemzeti szocialista párt nürnbergi értekezletén, majd Rómába utazik és megjelenik a „Marcia su Roma” évfordulóján rendezett ünnepségeken.

S a sáncaljon, a kereszt mögött, hideg árnyékok reszkettek már, amikor az éneklők, a három előbbi altaichi szerzetesek s más idegenek, ideérték: Regina coeli laetare: Alleluja! Quia quem meruisti portare: Alleluja. Resurrexit sicut dixit: Alleluja. Ora pro nobis Deum: Alleluja.

Az előkelő asszony ismét azt kiáltotta, hogy ő erőnyes és hogy „ő nem tűri...” mikor reszkető dühös tokája hirtelen megmerevedett és nagyot bámult.

A nép megállt. Gergely méltósággal s haraggal kiáltott a zarándokcsoporthoz:

— Mit zavartok munkánkban? A várispánnak tudomására fog jutni, hogy ti fratresek, hangos énekekkel beavatkoztok...

Az altaichi bajor szerzetesek mindhárom s a bakonybéli magyar remetepapok és néhány idegen fényes úr, akiket jobbágyok s a monostor szegényei kísértek, elhívták énekekben és letérdeltek. Közöttük térdelt a kereszt felé fordulva az ifjú, akiben Stundick lovag rögtön felismerte Gizella és István fiát, a szlavoniai herceget.

Az egész nép követte őket. És térdrehullottak görbe alázattal, nem a kereszt, hanem Imre felé fordulva az „erőnyes hölgyek” is. Szemük megnőtt, pislogó szemhéjaik alól a hatalom örökösét keresték és tapogatták. A földön pedig Solt hörgött és a szívét fogta.

A csillag nyugaton emelkedett s igen fényes volt szélsőségén. Imre, a szegény, bajor szerzetesektől követve, Solt elé lépett.

A szerzetesek még mindig lehajtották arcukat és semmi indulat nem látszott rajtuk; csak igen hasonlítottak egymáshoz s Imréhez; az arcuk egyébként sápadt volt. Imrenek volt pedig valamennyiük között a legtöbbször könyűsége, ahogyan megnözdült.

— Te vagy, Solt? Rokonom vagy, úgy-e? — kérdezte.

Solt csak hörgött. A ruhája csupa vér volt.

— Rokonom vagy, Solt. Krisztus szerelmére kérlek, ismerd el őt, aki téged is megváltott és en-

gem is. És mi rem körülhözünk semmiben, Solt.

— Szolgák fia! — kiáltott a földről. A tömeg morajlott. Csak a szerzetesek hallgattak.

Imre egy pillanatra elnézett a veszprémvölgyi csillag felé. A szempilláit kinyitotta és itta magába a fényt, amely messziről feléje ragyogott. Ama gyermek, aki a pogány sorsán előbb elsírta magát, most odasimult anyjához és rémülten látta, hogy a herceg homloka fényes, mint a fáklyafény. A többiek pedig nem látták ezt, csak a sötétséget látták, amely a sáncarkokból előkúszott és lassan belepte a ruhák ráncait, az asszonyok kövérségét és ékszerreit, a lovagi kardokat, a fegyvereket és barna gyással ölelte körül a keresztfát.

— Testvérek, — suttogta a homályban a herceg — civisek, papok és milesek. Colonusok és hospesek, ti igazán nem szeretitek az édes Jézus Urat. Hogyan higgyen nektek ez a lélek? Aki keresztény, nem hálalkodik és nem ítélkezik. Hitének ninesenek tövisai, csupán illata, melyben a pogány is megtalálja Isten bizonyosságát. Bizony ez az én vérem itt a véremből, lélek a szabad lelkekből, nem hisz a ti indulatos szavatoknak, vastag ruhátoknak, révető hangotoknak, megkövült szíveteknek. Isten kertjébe a szavak nem ásnak bele, csak a szeretet.

És Imre közelebb lépett, a térdei megintogták s aztán a földre hullott szépen, mint a virág levele a tölgy alá!

— Solt! — kérte halkán. — Solt, én kérlek a Jézus irgalmára, engedd, hogy Urannak nevezzelek. Te szegény, akit megütöttek. Te vérzel. Isten tudja csak, de akit megütöttek, mindaz Solt, az ő gyermeke lett. Ugy-e, meg fogsz keresztelkedni, Solt s én előre megcsokolom éretted a te lábadat... — szólt és a körülötte állók arcáról nem lehetett leolvasni, mit gondoltak és éreztek, olyan sötét volt már. Bizonyára voltak olyanok is, akik a tekintélyt sajnálták.

S az a kis gyermek, az előbbi, újra elsírta magát a nagy sötétségben...

Megkezdte nyári szünetét a szenátus

Calinescu miniszterelnök olvasta fel az ülésszakot berekesztő királyi kéziratot

Bucurestiből jelentik: A szenátus tegnapi ülésén Iamandi igazságügyminiszter beterveztette a Semmitőszék szervezetről, a bíróságok szervezeti törvénye néhány szakaszának módosításáról, továbbá a legfőbb törvényhozói tanács működését szabályozó törvény módosításáról szóló javaslatokat. A szenátus ezután jóváhagyta a szenátus költségvetéséről tett bizottsági jelentést, majd Calinescu miniszterelnök olvasta fel a szenátus jelenlegi ülészakát berekesztő királyi kéziratot. A királyi kézirat szövege a következő:

— *Szenátor urak! Az Önök törvényhozó tevékenységének első megnyilvánulásából megelégedéssel állapítottam meg, hogy a törvényhozó testü-*

letek új megszervezése mindenben megfelel várakozásainknak. A kormányom által a búzáértékesítés előmozdítására előterjesztett törvényjavaslat vitájában megnyilvánult hozzáértés megerősíti bizalmamat az Önök és a kormány közötti együttműködés eredményei tekintetében. A szakmai testületek megszervezésére és a köztisztviselők státusára vonatkozó javaslatot benyújtották a törvényhozó testületek állandó bizottságában ezekre iránnyul. Köszönetet mondok az eddig teljesített eredményes munkáért és bízva abban a munkában, amelyet a kormányunk megvalósít, a törvényhozó testületek ülészakát bezártam nyilvánítom.

KÁROLY.

A japán titkos tanács a mikádó elnökleivel ülést tartott

Az angol-japán diplomáciai tárgyalások előkészítése. A japán politikai körök az angolokkal való viszony teljes tisztázását kívánják a távolkeleti összes nagy kérdésekben

Tokióból jelentik: A japán birodalom titkos tanácsa ülést tartott, melyen a mikádó személyesen elnökölt. A következő napokban a mikádó nyári üdülőhelyére utazik.

A titkos tanács ülése összefüggésben van azokkal az előterjesztésekkel, melyeket a múlt héten Hiranuma miniszterelnök és Yonai tengerészeti miniszter tett a császárnál s amelyek dolgában a császári kihallgatás után beható megbeszélés volt az említett két miniszter s Arita külügyminiszter és Itagaki hadügyminiszter között. Az előterjesztések a tiensini ostromzár kérdésére, a japán-angol viszonyra, s a keletázsiai politikai, katonai és gazdasági helyzetre vonatkoztak. A kínai háború harmadik évére való belépés alkalmából Japán mind-ezekben a kérdésekben döntő kialakulást akar végbevinni.

A tiensini ostromzár ügyében az angolok diplomáciai megbeszéléseket kértek Japántól s e tárgyalásokra való felkészülést is jelentette úgy a mikádónál történt előterjesztés, mint a titkos tanács mostani ülése. Tudvalevő, hogy Anglia csak a tiensini helyi kérdés elintézésére kíván szorítkozni. Ezzel szemben az egész japán közvélemény, továbbá a hadsereg és a kormány is az Angliával való politika teljes tisztázását kívánja. A jelekből ítélve, a titkos tanács is az angol-japán tárgyalások olyan kiterjedését akarja, mely alapvető döntéseket hozzon a két birodalom viszonyában.

A japán-angol tárgyalásokban a főtárgyaló japán részről Arita külügyminiszter lesz, angol részről Craigie tokiói angol nagykövet. Japán részről még Kato nagykövet, Tanaka konzul, Kavamura ezredes és Ohta alezredes is részvesz szakértőként a tárgyaláson, míg angol részről Herbert konzult és az angol követtség egyes megbízottait vonják be a tárgyalásokba. Eddigi rendelkezések szerint szombaton kezdődnek a tárgyalások, de éppen a tárgyalási anyagra vonatkozó tájékoztató érdekében Arita előzetes megbeszélést kíván már pénteken az angol nagykövettel folytatni. A japán politikai körök felfogása szerint a tárgyalások céltalanok lennének, ha nem terjednének ki a távolkeleti összes angol-japán viszony tisztázására. Teljesen az angolok készségétől függ, vajjon számot vetnek-e a Távolkeleten előállott új helyzettel.

A mandzsú-mongol határ kérdése

Tokióból jelentik: Japáni hír szerint a mandzsú kormány képviselője kijelentette, hogy általános óhaj a mandzsú-mongol határ békéje. Kijelentette, nem tartja kétségesnek, hogy a mandzsú kormány hajlandó megvitatni azokat a javaslatokat, amelyeket a külső mongolai kormány előterjesztett a határincidens rendezése céljából. Vitathatatlan, hogy a határ

Külső Mongolia és Mandzsukuo között a Kalka folyó. Ezt a hivatalos levéltár adatai is bizonyítják, tehát Mandzsukuo és Japán csak törvényes jogaikat védelmezték, amikor a szovjet-mongol csapatokat visszaszorították a Kalka folyó túlsó partjára.

A szovjetcsapatok újabb kísérletet tettek, hogy a Kalka-folyón átkeljenek

Tokióból jelentik: A hivatalos japán hírszolgálati ügynökség, a Domei-iroda jelenti, hogy Nyugat-Mandzsuriában szerdán a szovjet-rosz csapatok harcokocsikkal ismét kísérletet tettek, hogy átkeljenek a Kalka folyón. A kísérlet azonban sikertelen maradt. A japán-mandzsú csapatok a támadókat nem engedték átjutni a folyón.

Megdöböntő felületességből más helyett kapott börtönbüntetést egy háztartásbéli alkalmazott

Nagyvárad. Saját tud. Nem mindennapi eset történt a napokban városunkban. Az eset elég jellemző arra, hogy az illetékes közegek sokszor mennyire nem érzik azt, hogy hivatali tisztviségekben nemcsak jegokat élveznek, hanem hivatalukkal bizonyos kötelesség és felelősség is hárul rájuk. Az történt, hogy a törvényszék annak rendje és módja szerint, egy hét évvel ezelőtt elkövetett lopásért harmincenapi fogházbüntetésre ítélte Kiss Ilona 31 éves rendőrségleg nyilvántartott nagyváradi nőt. A vádlott a tárgyaláson nem jelent meg, lakcímét sem tudták, hogy idézést küldhessenek neki így az ítéletet távollétében hozták meg. Az ítélet meg volt, de ezt sem tudták ki kézbesíteni. Mint ilyen esetben szokták elővették a bejelentőhivatali cím és lakjegyzéket és addig kutattak benne, amíg nagy örömeire megtalálták Kiss Ilona nevét. Megvolt a cím, odaadták a rendőrnek a bírósági ítéletet közlő iratot és a rendőr félóra múlva már kopogtatott dr. Ehrlich Imre nyugalmazott rendőrkapitány lakásának ajtaján és Kiss Ilonát kereste, aki a kimutatás szerint itt lakik. Valóban Kiss Ilona ott is lakott mint a nyugalmazott rendőrkapitány szakácsnője. Mikor azonban közölte vele a rendőr, hogy azonnal vele kell mennie, mert lopásért elítélték megdöbbenve tiltakozott és figyelmeztette a rendőrt, hogy bizonyára összetévesztik valakivel. Hiábavaló volt tiltakozása — bekisérték a váradi fogházba, hogy leülje büntetését. A szakácsnő gazdája a nyugalmazott rendőrkapitány azonban nem nyugodott bele ebbe az eljárásba, mert tudta, hogy az ő szolgálatában álló Kiss Ilona soha életében nem követett el lopást és soha eljárás nem folyt ellene. Dr. Ehrlich Imre nyomozni kezdett az igazi vádlott után és három napi nyomozása eredményel járt. Az egyik rosszhírű házban rátalált a vádlottra, a másik Kiss Ilonára. Azonnal a rendőrségre vitték a 2-ös számú Kiss Ilonát és kiderült, hogy valóban ez a Kiss Ilona az, akit a törvényszék elítélt. — A járásbírószék azonnal elrendelte a rendőrkapitány szakácsnőjének szabadonbocsátását és a másik Kiss Ilona, az igazi bűnös letartóztatását. — Három napi fogház után — így ismét visszatérhet a tűzhelyhez az ártatlanul meghurcolt és bebörtönözött szakácsnő. De vajjon ki fog erkölcsi kartérítést adni ennek a nőnek, aki ilyen megalázó helyzetbe jutott az illetékes közegek felületessége miatt.

HALLJÁTOK?..

Most már tudjuk, hogy legyünk gazdagok. Ha a postás keresztülhalad a falun, vásárolunk Állami Sorsjáték sorsjegyet, mert ő azt a

COLECTURA OFICIALĂ

ȘI A OFICILOR RURALE P. T. T.

ELÁRUSÍTÓ HELYEITŐL

hozza, amelyek a legszerencsésebbek.

JULIUS 15.-én

lesz a 20. sorsjáték I. osztályának a húzása.

HELYI CIM:

A NYEREMÉNYEKET a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki. A MILLIÓ MILLIÓ!

Nagyvárad, B-dul Reg. Ferdinand 11.

A félmillió küszöbén...

Józseffalváért

*

Egy napon hetvenezer leit nyugtázunk

Ideírjuk legelőre Marczy Mihálynak, a Katolikus Népszövetség temesvári központja elnökének és Fodor József főtitkárnak a nevét, hadd véssse minden józseffalvai jó mélyen a szívébe. Tudjuk nagyon jól, hogy az egyesületek lelke a hozzáértő vezető és az egyesületek próbaköve a tett. A Katolikus Népszövetség temesvári központja számtalan tanujelét adta már eddig is a benne lüktető eleven katolikus életnek és tevékenységnek. A Gondviselés úgy akarta, hogy a legújabb és talán legnagyobb teherpróbája Józseffalva legyen. Nem tudunk semmiképpen meghatódás nélkül elmenni a temesvári népszövetségi központ 40 ezer leije mellett. Keressük a szívünkbe beütő irat sorai között két kiváló vezéregyéniségnek, Marczy Mihály elnöknek és Fodor József főtitkárnak forró szívét és igyekszünk kihámozni szerénységük takarójából. Ugy érezzük, hogy az ő szívükben összpontosul és gyűl ki minden népszövetségi tag segíteni akaró szeretetének a lángja. Ugy érezzük, hogy ez az igazi egyesületi élet, amelyben egyesület és vezető egy érzésben, egy gondolatban és egy akaratban találkozik.

A temesvári Népszövetség gyűjtőívén szerepel a gyertyamosi Pethő-téglagyár egy vagon tetőcserepe is. Erről ugyan már egyszer beszámoltunk. Most még egyszer megemlítjük, mert a józseffalvaiak bizonyára megosztottnak ezen a szeretetserepen, hogy mindenkinek a házára jusson belőle emlékképpen.

A temesvári gyűjtéshez méltán csatlakozik dr Thury Lajos tenkei plébános buzgólkodásának a gyümölcse, a tenkei hívek közel kilenc ezer leije. Követendő például állítjuk oda minden falunk és városunk elé. Az áldozatkészség eddig alig tapasztalt jelét látjuk a bánffy-hunyadi hívek 4700 leijes gyűjtésében, amelyet Keresztes Károly plébános küldött be, azután a szentkatolnai és hatolykai hívek 4000 leijében és 50 kilónyi ruhaneműjében, a mezőpetri hívek közel ötezer leijében, a turtébesiek 3300 leijében és ruhaneműjében, Gyergyóremete 1700 leijében, a lázár-i (Sztalmár-megye) hívek ezer leijében és gyergyószentmiklósi megbízottunk gyűjtésében.

Ideiktatjuk Bögözy József szentkatolnai plébános, Árvay Dezső lázár-i plébános, dr Hollanda János gyergyóremetei plébános, Zádor József mezőpetri-i plébános és Kind Ferenc turtébesi s. lelkész nevét is. Még akkor is, ha ők maguk ezt nem is akarnák. A józseffalvaiaknak van szükségük ezekre a nevekre, hogy örökre szívükbe véssék és hogy nemzedékről-nemzedékre tovább adják...

Julius 13-án a következő adományok érkeztek:

Eddig befolyt adományok:	381.112
Csanda Endre gyógyszerész, N.-várad	200
Isten nevében, Nagyvárad	50
Szent József nevében, Nagyvárad	200
N. N., Nagyvárad	30

A tenkei (Bihar megye) római katolikus egyház gyűjtése:	
Szent Antal persely	500
Oltáregylet	500
Vajda Ferencné	500
Medra Károlyné	500
Köteles Károly	500
Rózeafüztársulat	300
Bika Lajosné	200
Clara Stefania	200
Dr Marosy Antalné	200
Bagosi Károly	200
Sandrik Vendel	200
Boros Ferenc	100
Fildán Aurélné	100
Dr Bernát Lajos	100
Magyar József	100
Bartus Istvánné	100
Isten nevében	100
Veres Károly	100
Özv. Tóth Jánosné	100
Erős Lajos	100
Vas Lajos	100
Veres Lászlóné	100
Huszák Lajosné	100
Szentiványi-Deák malom	100
Balog Péter	100
Kovács Manyi	60
Szent Antal nevében	50
Dr Deák Mihály	50
Szűz Mária nevében	50
Magyar Imre	50
Szűz Mária nevében	50
N. N.	50
N. N.	50
M. Köteles Ferenc	50
Jakab Jánosné	50
Raduné	50
Dr Elő	50
Dr Weinberger	50
Orbán N.	50
Szilgyi N.	50
Szentiványi Károlyné	50
Vaisz nyomda	50
Kozma József	50
H. Kovács József	50
Fodor József	50
Szedlacek László	50
Özv. Fenesy Mihályné	50
Antal Lajos	50
Bagosi János	50
Jézus szent nevében	50
Novák Ferenc	50

Pergers Kató	50
Fodor Sándor	50
Némethi Sándorné	50
Láza gyógyszerész neje	40
Szuhay György	40
Haberma Ferenc	40
Lakatos László	40
Spán György	40
Pergers Dénesné	30
Kecskés László	30
N. N.	30
Sipos Kálmánné	30
Köteles Ferencné	30
Tóth Ferenc	30
Weinberger Géza	30
Szűcs András	30
Nagy György	25
Korbuc Agostonné	25
Özv. Szuhai Sándorné	25
Traier József	25
Isten nevében	25
Ifj. Arkosi Gábor	25
N. N.	25
Miklós János	25
Felhérc Károly	25
20 leit adakoztak: Oláh Ilona, Boros Ferenc, Szilágyiné, Weinberger Adolf, Steiner, Schvarc Lajos, Berecky Irén, Köteles József, Köteles Icíke, Deák István, N. N., Madarász Andrásné, Madarász Béla, Biró István, Fodor József, Jakab Sándorné, Magyar Imre, Komárek Árpád, Martonecky István, Vizer Mihály, Török Imréné, Csák Imre, Szabó Mihály, Ilyés Gyula, Tusi János, özv. Gálainé, Berke István, P. Orbán János, Stein Zoltán, Gergely Mihály, Jenői Józsefné, Orbán Károlyné, B. Orbán Gyuláné, P. Orbán Péter, özv. Achimás Rozália, Olok Béláné, Károlyi Sándor, Mocsai Pál, Kondor Ferenc, Berke János, Köteles Gyula, Berke Bálint, Apostolescu, N. N., Borbély Lajos, özv. Bozóky Sándorné, özv. Matueka Mihályné	
15 leit adományoztak: Khon Sámuel, Arkosi, Balázs Kálmán, Malaiás	60
10 leit adományoztak: Bedrus, Ambrusné, N. N., Serdült Károly, Köteles Józsefné, N. N., Kies Julianna, Gubán	940

András, Adler Izidor, Szép Pál, Magyar Béla, Deák Piroška, Csák György, Bagosi Ferenc, András Nándorné, Held Herman, Perlmutter, Szabó Sándorné, Boros István, Köteles Mihály, Keller, Tusi Mihály, Köteles Pál, Lengyel Jolán, Bodó Dezsőné, József Sándor, B. Orbán Károlyné, Kollár Sándorné, M. Köteles Károly, Deák Károlyné, Mogyócsi Zoltán, Markovics, Schreier, K. Orbán Ferencné, Köteles Péterné, id. Kozma Ferenc, Balog Sándor, Ilyés János, P. Köteles Gyula, Magyar Béláné, Jakab József, id. K. Szabó Jánosné	430
Kisebb adományok	43

A Római Katolikus Népszövetség Temesvár egyházmegyei központjának gyűjtése:

A Római Katolikus Népszövetség Temesvár-egyházmegyei Központja	5.900
Egy gyáros és családja	5.000
Nagyaasszonyunk tiszteletére	5.000
Egy magyar földbirtokos	5.000
Az egyházmegyei központhoz tartozó temesvári ifjúsági egyesületek	3.525
Lippai római katolikus népszövetségi tagozat	1.120
Bogma Miklós Temesvár	500
Oteleki római katolikus népszövetségi tagozat	200
Rónaci római katolikus népszövetségi tagozat	200
Krizsántelepi római katolikus népszövetségi tagozat	300
Henz Ferenc, Temesvár	50
Aurélházi római katolikus népszövetségi tagozat	300
Magyarszentmártoni római katolikus népszövetségi tagozat	400
S. K. Temesvár	200
Czeglédi Antal, Temesvár	20
Turi Ferenc, Temesvár	100
Dr Razman Ferenc, Temesvár	300
V. A., Temesvár	500
Pécsiné, Temesvár	100
Kasztner János, Temesvár	50
Csilcsér Ernő, Temesvár	100
Maria Vas	100
Paráci római katolikus népszövetségi tagozat	700
Dr Pető J. téglagyáros, Gyertyámos 1 vagon tetőcserep	12.500

Babsa (Temes megye) község adománya:

Özv. Takács Gézané	100
Tóth László	100
Ember István	60
Vizhányó János	100
Véber Márton	40
Csizmadia Ambrus	60
Római Katolikus Népszövetség Templom pénztár	500
Ember Péter	60

20 leit adományoztak: Takács János, Agoston Márton, Keszó Mihály, Benes István, Angyal Mihály, Nagy János, Józsa István, Tamás János, Szedlák Máthé, Tamás Ilona

15 leit adományozott: Kódor P.

10 leit adományoztak: Takács Sándor, Kozma József, Takács Mária, Varga István, Papp András, Takács Géza, özv. Csanádi Antalné, Kizma Máttyás, Csanádi János, özv. Vizhányó Péterné, Horváth Sándor, Csizmadia Szilveszter, Baji Lénárd, Csifári Etel, Kovács József

A Római Katolikus Népszövetség Nagykövérési (Temes megye) tagozatának révén adakoztak:

Botkó József	50
Szénási József	50
Ács Pál	50
Ács József	50
Római Katolikus Egyházközség adománya	100
Id. Ballmann Péter	200
N. N.	100
N. N. plébános Kis Szent Teréz nevében	500
20 leit adományoztak: Lányi Ferenc, Kuhn Péter, Ocskó Máttyás, ifj. Polen József, Volf Gh., Lobodics Mihály	120
10 leit adományoztak: Lányi János, Biró Ferenc, Szabó András, Ferenczi András, Pataki Ádám, Pataki Péter, Szénási Béla, Fodor Mihály, Pável N.	90
Kisebb adományok	10

A Római Katolikus Népszövetség medvesei (Temes megye) tagozatának segélynyújtása:

Fazekas Bálint	100
Márton Ferenc	30
Sörös István	30
Szomeszéd András	50
20 lelt adományoztak: Szügyi István, Véber József, özv. Kerekes Istvánné, Fodorné, Sipos Ferenc, Gulácsi Lajos, Fekete Mihály, Szügyi Mihály, Kerekes Pál, Kiss György, Szabó József, Rácz Balázs, Sárosi János	200
10 lelt adományoztak: Szijártó Máté, Pákozti János, Pillisi József, Zambó György, Császár Imre, Binder Miklós, Kotroczó István, Kiss Ferenc, Kotroczó József, Szabó Péter, Szomeszéd István, Szügyi Mátyás	130
Kisebb adományok Medvesről	20

A bánffyuhnyadi (Kolozs megye) római katolikus egyház gyűjtése:

Martits Ferenc ny. főállatorvos	100
Szika Ferenc	200
Dr Györke Árpád fogorvos	500
Dr Nossza Lászlóné	200
Kátai István ny. ig. tanító	100
Hosvay Árpád borkereskedő	200
Bálint Béla	40
Dr Timár Ferenc orvos	200
Gáma Márkné	100
Dézy András tanító	100
Otvós Károly szobafestő	100
Dr Gáll Gáborné	100
Lakatos Ferenc	100
Fejes Sándor	100
Hojzák Ferencné	40
Kovács István bankkönyvelő	100
Keresztes Béla kereskedő	100
Kozman Antal mészáros	100
Haraga János mészáros	100
Dr Medveczky Zoltán ügyvéd	50
Kún Károly ezabó	100
Lakatos Gábor fodrász	50
Dr Kádbéó Szilárd ügyvéd	100
Dr Kubászek István orvos	500
Judovits Kálmán	50
Bülesztu Mária	30
Id. Kovács Márton kereskedő	30
Végh János pénztáros	50
Moldován Pálné	30
Judit	40
Tóth Mihály	40
Zobel Herman gyógyszerész	50
Gergelyfi Antal	50
Istene Gézáné	50
Istene Lászlóné	50
Dr Moga Jenő ügyvéd	50
Dr Szutek István ügyvéd	40
„Speranta”	50
Havas Manó	50
N. N.	200
Dr Nagy Miklós	100
Keresztes Károly plébános	200
20 lelt adományoztak: Antal Miklós, Betlendi István, Buzás Lajos, Samarjai Gyuláné, Gáldán Sándor, Bochis János, N. N., Kovács István eszjgyártó, dr Varna Sabin ügyvéd, Gurzó Imre asztalos, N. N.	220
10 lelt adományoztak: Gencsi Józsefné, N. N., Szabó Lajos ezabó	30
Kisebb adomány	5

Gyergyószentmiklós, Ambrus Gergely gyűjtése:

Cser István kereskedősegéd	50
Mihály Julianna kereskedő s.	100
Ambrus Gergely ügynök	100
Róm. Kat. Leányegyesület	300
20 lelt adományoztak: Hunyadi Imre gazdálkodó, N. N.	40

Turterebes (Szatmár megye) római katolikus hívek gyűjtése:

Irgalmas Nővérek	200
Fekete Sándor	200
Bagosy Bertalan	100
Szent Antal persely	100
Tepfenhárt Jánosné	100
Francia István mészáros	100
Vágner András	100
Kolb Svarczkopf András	65
Kind Ferenc	50
Özv. Tepfenhárt Józsefné	50
Kreczinger Andrásné	50
Schönberger János	50
Stucz Mihály	50
Ur József	50
Sárosi Pál	40
Nezezon Antal	30
Tepfenhárt András	30
Mezei András	30
Révai Géza	30

Stucz András	30
Vágner János	30
Kis Károly	30
Özv. Doroha Mihályné	30
Fischer Gáspár	25

20 lelt adtak: Mekker Gyula, Révai András, Jakab Ignác, özv. Geng Ferencné, Gedeon György, Svarczkopf János, Fenyák István, Mekker György, Egli Erzsébet, Franczla Antal, Rákóczi János, Doroha István, Heil György, Doroha Balaázs, Huczel István, Jászberényi János, Hartmann Norbertné, Tepfenhárt Márton, Stekli Istvánné, Elek József, Bauer István, Svarczkopf Jakab, Nezezon György, Merk István, Geng Péter Ferencé, Májér András, Czerlan István, Svarczkopf János Balázsé, Cantan György, Szilágyi Pál, Gébel András, özvegy Standler Mátyásné, Svarczkopf János, özv. Kovács Andrásné, Kosztya Györgyné, Dudás Miklós, Reiszter János, Pucser János . . . . .

15 lelt adtak: Gedeon György Istváné, Nagy Géza, Tav. Geng István, Smucz István, Brukker János	760
10 lelt adtak: Geng György Jánosé, Schönberger István, Gázsa J., Svarczkopf M., Midla András, Geiger János, Geiger György, Sával Mihály, Reizer Gábor, Kóré Geng Istvánné, Mekker István, Zöldi Geng Jakab, Rákóczi György, Rákóczi József, Hadraványi Antal, Pinkóvskij Léo, Fűzi Béla, Vágner Mihály, Juhász Sándorné, Schönberger István, Májér Sándor, Pezák Ferenc, Tepfenhárt Antal, Geng József, Szántó Mária, özv. Francia Györgyné, Czumbil András, Vágner János, özv. Rákóczi Mihályné, Pásztor Geng József, Révai János, özv. Reizer Balásné, Oláh Mihály, Péntes Mihály, Geng János, Révai János, Oláh János, özv. Nagy Jánosné, özv. Dánku Sándorné, Schönberger Antal, Májér András, Tepfenhárt János, özv. Czerlau Vendelné, Luncz Mihály, Tepfenhárt György Mihályé, Kolb György, Feigl András Vendel, Rákóczi András bovi, Svarczkopf István, Geng Jánosné, Császár András, Francia István Györgyé, Czumbil József, Jenei Antal, Dudás István, Bauer György, Igli György, Svarczkopf András Jánosé, Rákóczi György, Svarczkopf György, özv. Dudás Györgyné, özv. Mekker Istvánné, Kóré András, Ocskay Mihály, Vanya György, Hudák Mihály, Rákóczi György, Sili György, Kovács Mihály, Bud László, Mezei István, Mészli Jánosné, Sárosi Balázs	75

Kisebb adakozások:

Kisebb adakozások	730
Kisebb adakozások	217

Lázári (Szatmár m.) Makora Annus és Váradí Irénke gyűjtése:

Árvay Dezső plébános	100
Szent Antal pénztár	100
Nagy Béla	50
Hosvay István	50
20 lelt adományoztak: Kani-zsai Jenő, Alexa Antal, Alexa István, Kovács Mihály, Ferenci Antal, Nikita Gusztáv, Száraz Ilona, Horváth Antal, Szabó Károly, Horváth Ignác	200
15 lelt adományoztak: Lép Ferenc, Gerzon Ilona	30
10 lelt adományoztak: Csűrű Antal, Tóth László, Kerekes József, Makora József, Váradí János, Szűcs Ferenc, Komlódi János, Székely Antal, Tódor István, Pátyodi Antal, Kovács József, Gábris György, Csengeri István, Csúcs József, Dorka Sándor, ifj. Vajás Mihály, Balog Géza, Zolták József, Alexa József, Lázár Albert, Száraz	

Lajos, Zahorl János, Ligner Sándor, Csengeri József, Tódor Mária, Pleiner Antal, Kiséri Zsigmond, Unhauzer Béla . . . . .

Kisebb adományok Lázáriból 280

Gyergyóremetei (Csik megye) hívektől Orbán Károly gyűjtése:

Dr Hollanda János plébános	100
Gergely Menyhért kereskedő	100
Laczkó B. Joachim kereskedő	100
Puskás Lajos kereskedő	100
Portik Ferenc Lőrincé keresk.	25
Pál Simon kereskedő	100
Puskás Imre ny. főbíró	100
Puskás Antal	50
Puskás Antalné	50
Puskás Anna	50
Özv. dr Elekes Mártonné	100
Dr Pál Gerő körorvos	100
Szabó József ny. ig. tanító	100
Antal Lajos ig. tanító	80
Kádbéó Béla kocsmáros	30
Kádbéó Ferenc kocsmáros	100
Korpos Istvánné	30
Portik Kékes János kocsmáros	30
György József községi bíró	40
Balázs B. József földbirtokos	50
Gál Sándor mészáros	16
Laczkó Bálint kovács	50
Laczkó Elek szabó	40

20 lelt adományoztak: Molnár Imre kereskedő, Kádbéó Jenő kocsmáros, Novák Gyula kocsmáros, Pál Péter Tamásé földbirtokos, Szabó János földbirtokos, Kádbéó Vidor mészáros, Kádbéó Gerő cipész, Szász György földbirtokos . . . . .

160

10 lelt adományoztak: Kádbéó Antal kereskedő, Balázs Dénes asztalos, Bakos Antal asztalos, Brückner József kovács, László Ferenc kovács, Tamás Mihály cipész, Borbély Albert ezabó, Laczkó Joachim ezabó, Bakos Péter géptulajdonos, N. N. . . . .

100

Kisebb adományok 5

Szentkatolna és Hatolyka részletezése a holnapi lapozamban 4.150

Összesen: 456.933

A jözseffalva céljaira adakozók figyelmébe

Felkérjük azokat, akik jözseffalvi testvéreink megsegítéséhez természetbeni adományokkal kívánnak hozzájárulni, hogy ilyen adományait — a kétszeri szállítási költség megtakarítása céljából — egyenesen az alábbi címre szíveskedjenek eljuttatni:

Róm. Kath. Plébánia, Suceava.

Jud. Suceava, Bucovina.

A román hadsereg a francia sajtó tükrében

A *Le Petit Parisien* cikket közzét Roger Mas-sip tollából a román hadsereg erejéről és színvonaláról. Miután hangsúlyozza, hogy Romániában a hadsereg fejlesztése a kormányzat elsőrendű gondját képezi, a *Petit Parisien* sorbaveszi azokat az erőfeszítéseket, amelyeket Románia a háború után tett hadserege érdekében.

A háború utáni hadseregfejlesztés legkiemelkedőbb mozzanata II. Károly uralkodásával kezdődik. II. Károly királynak köszönhető, hogy a hadsereg a kormányzatok elsőrendű gondja lett. A hadseregnek igen nagy tekintélye van Romániában. Azokat az áldozatokat, amelyeket az újjászervezés és hatóerőfejlesztés követelt, hazafias készséggel hozták meg.

A hadianyagellátás tekintetében 1936. után történtek nagyon komoly erőfeszítések, amelyeket jelenleg sikerrel folytatnak. A *Le Petit Parisien* megemlékezik a tisztokról is és elismerőleg nyilatkozik róluk.

Megemlíti azután a katonák kitünő kiképzését és hazafias szellemét. A román hadsereg katonái többnyire a földművelők sorából kerülnek ki. Ezek a katonák bátrak és igen ellenállók. Az a kétmillió tartalékos, amelyet Románia a mozgósítás első napjaiban fegyverbe szólíthat, sikerrel védheti meg a nemzeti területet.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

SZOMBATTÓL KEZDVE JELENTKEZZENEK KÖNYVECSKÉIKKEL EGYÜTT A NYUGDÍJASOK. Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya, mint minden hónapban, most is 15-20. között szedi össze a nyugdíjkönyvecskéket. Hajduc Stefan, az ügyosztály főnöke felhívja a katonai és a polgári nyugdíjasokat, hogy szombattól kezdve szabályszerűen kitöltött és aláírt nyugdíj-könyvecskéikkel együtt jelentkezzenek a pénzügyigazgatóságon.

EGY 83 ÉVES PIARISTA TANÁR HALÁLA. Szegedről jelentik: *Fekete Ipoly* piarista tanár, 83 éves korában meghalt. A kiváló paptanár és egy évtizedet töltött a pedagógia szolgálatában és igen értékes, kiterjedt irodalmi működést is fejtett ki.

A déva-telepi új „Szent Antal” templom javára, a templomépítő-bizottság megbízásából Szabó Dömjén dévai ferences atya egy imakönyvet adott ki. — Az imakönyv

„ÉGI LÁNG”

címmel jelent meg. 629 oldal. Ára: 150 lei. Mivel ezen imakönyv tiszta jövedelme az említt templom javát szolgálja, Istennek dicsőségét hirdeti és páduai Szent Antal tiszteletét állít emléket az, ki minél hamarabb beszerzi. — Kapható lapunk kiadóhivatalánál is.

AZ EGYIK ZEPPELIN-LÉGHAJÓ TANULMÁNYUTON. Berlinből jelentik: Az „L. Z. Graf Zeppelin” szerdán este 36 órán át tartó tanulmányútra indult.

ÚJABB 25 EZER MUNKÁS LÉPETT SZTRÁJKBA AMERIKÁBAN. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban folyó sztrájkok egyre nagyobb méreteket öltenek. A szakszervezeti szövetség pénteken újabb huszonezer munkás sztrájkját jelentette be. Detroitban komoly a helyzet. A kormányzó elrendelte, hogy a „General Motors”-nak azokat a telepeit, ahol sztrájk van, katonaság szállja meg. Kedden újabb összetűzések voltak a sztrájkolók és sztrájkőrök között. Detroitban jelenleg tizenegy gyár munkásai sztrájkolnak.

Hogyan oszlik meg a világ aranykészlete. Párizsból jelentik: A Federal Reserve Board közli a világ aranykészletét. Eszerint a világ aranykészlete 9440 milliárd. Ebből az Egyesült Államok birtokában van 6040 milliárd dollár, Angliának 3449 millió aranydollár, Franciaországnak 2766 millió aranydollár, Belgiumnak 625 millió aranydollár, Svájcnak 699 millió aranydollár, Németországnak 29 millió aranydollár és Olaszországnak 193 millió aranydollár.

AZ ÖSSZES SZATMÁRI TERMÉNYRAKTÁRAKAT BEZÁRTÁK. Szatmár. Saját tud. A terményraktárak ügye szerdán délelőtt újabb fordulathoz érkezett. Coman ezredes-prefektus egy bizottság élén az összes terményraktárakat megtekintette. A bizottság ezután rövid tanácskozást tartott és kimondotta, hogy a terményraktárak nem felelnek meg az egészségügyi törvény követelményeinek, tehát azoknak bezárását, amelyet már régebben elrendeltek, nem lehet tovább halasztani. A város vezetősége érintkezésbe lépett a Vármegei Takarékpénztár igazgatóságával és a bezárt terményraktárak áruinak elhelyezésére, az intézet raktárában helyet kértek. A használati díjat később állapítják meg. A terménykereskedők nem nyugodtak meg a bizottság határozatában, mert azt kereskedelmi szempontokból végzetesnek mondják. Eppen ezért táviratot küldtek Călinescu miniszterelnöknek és Marinescu tábornok egészségügyi miniszternek, akikről szakértő-bizottság kiküldését kérték.

KÖRMENET AZ ORADEAI PREMONTREI TEMPLOMBAN. A premontrai rend Szent Norbert nyolcada alatti vasárnapon, július 16-án, hogy az alapítójának és a rendnek eucharisztikus jellegét kidomborítsa, szentségi körmenetet tart, amelyet dr. Némethy Gyula pápai prelátus, székesegyházi kanonok vezet. A szentbeszédet Szilágyi M. Dózsa premontrai perjel mondja. Az ájtatosság este félhétkor kezdődik és erre a föltisztelendő papságot és a hívőket tisztelettel meghívja a premontrai rend.

Halálos üzemi baleset a gyergyócsomafalvi kőbányában. Csikszereda Saját tud. Bányai Antal Károly gyergyócsomafalvi lakosnak „Fűrészloka” nevű erdőrezésében kőbányája van. Itt dolgozott Csata József csomafalvi kőbányamunkás is. Eddig még ismeretlen okokból az egyik sziklafal beomlott és maga alá temette Csatát, akit csak nagy erőfeszítéssel tudtak kiszabadítani munkástársai. Sulyos sérüléseivel beszállították a kórházba, ahol azonban még mielőtt műtétet lehetett volna végezni rajta, meghalt. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy a halálos balesetért kit terhel a felelősség.

A MAGYARORSZÁGI NYILASOK VEZETŐ LAPJA ISMÉT MEGJELENT. Budapestről jelentik: A nyilasok lapja, a *Magyar-ság*, három hónapos szünet után csütörtökön ismét megjelent. Hubay neve már nem szerepel a lapon.

MEGLOPTA MODELLEJE MIKOLA ANDRÁS FESTŐMŰVÉSZT. Nagybánya. Saját tud. Mikola András, a neves festőművész, feljelentést tett a rendőrségen Balázs Verona nevű modellje ellen, aki — míg ő távol volt hazulról — ezer lei készpénzzel és egy fényképezőgéppel ismeretlen helyre távozott. A leány a festőművész utlevélét is magával vitte. Balázs Veronát előállították, majd bekísérték az ügyészségre. Itt feltételeken szabadlábra helyezték, az eljárás azonban tovább folyik ellene.

Bizonyítékok hiányában felmentették a gátaljai kettős rablójelkéssel gyanúsított napszámot. Temesvárról jelentik: A temesvári büntetőtábla tovább folytatta a gátaljai kettős rablójelkéssel vádolt Prodan Ioan bűnperének a tárgyalását. Mint ismeretes Prodan Ioan felesége és 16 éves fia azzal vádolták, hogy ő ölte meg a múlt év december 12-én Imre Árpád nyug. református tiszteletest és feleségét. A tárgyaláson Vaecan Dimitrie szakértő-véleményében rámutatott arra, hogy Prodan felesége korlátozott beszámíthatóságu és fia is súlyosan terheit így valószínűnek látszó Prodanok az az állítás, hogy felesége és fia alopaltanul vádaskodik s neki a gyilkossághoz semmi köze sincsen. A tárgyaláson ismételten kihallgatták az asszonyt és a fiut is, de mindketten zavaros feleleteket adtak. Több tanút hallgattak még ki, de azok sem tudtak semmi terhelőt bizonyítani. A bíróság végül tárgyi bizonyítékok teljes hiányában felmentette Prodan Ioan gátaljai napszámot a gyilkosság vádjá alól és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. A gátaljai kettős rablójelkéssel tetteszt tehát még mindig nem sikerült felfedezni. Az anya és a fiu ellen hamisítványozásért eljárás indult.

ERDELYI SZERZŐ DRÁMÁJA A BU-DAPESTI RÁDIÓBAN. Székelyudvarhelyről jelentik: Pénteken este 9 óra 10 perckor erdélyi szerző drámáját közvetített a magyar rádióban. A színikerülő dráma Lévai Lajos székelyudvarhelyi tanár „Bálványos Vára” című színpadi játéka. A darab két főszerepét Könyves Tóth Erzsébet és Ujlaki László, a Magyar Nemzeti Színház művészei játsszák. A drámában költői színekkel ecseteli a szerző Bálványos várának egyik történelmi epizódját. Az erdélyi szerző darabjának közvetítését nagy érdeklődés előzi meg.

VÁRAKOZÁS KÖZBEN MEGHALT AZ ÁLLÓMÁSON. Szatmár. Saját tud. Tegnap este hat óra tájban a vasúti nagyállomás peronján egy idősebb ember lefordult a padról és holtan terült el a földön. A rendőrség megállapította, hogy a hirtelen halál áldozata Szerémi György patóházi gazdálkodóval azonos. A hirtelen halált szívizélhűdés okozta. A gazdálkodó éppen a vonatra várt, hogy gyógykezeltető végett Kolozsvárra utazzon, amikor utolérte a vég.

Bognár Cecil:

PSZICHOLÓGIA

A modern lélektan minden kérdésére biztos és határozott választ ad ebben a könyvben a tudós szerző

Ára 242 lei és portó.

Feljegyzések

A népesedési politika, a lakosság számának állandó fogyása egyre több gondot ad a francia államnak és vezetőinek. Az, ami a napi politika tárgyát képezi, a kielezett és sürgős nemzethözviták, talán több helyet foglal el az újságban és többeket tart állandó izgalomban, de nem súlyosabb mint a lassu kihalás, elpusztulás kérdése. A viták elhúzódhatnak talán évekig és a háborús szerencsétlenség súlyát évtizedekig érzí egy népe de kiheveri, ha életerő van benne és sokszor még több életkedvvel fog hozzá az új jövő építéséhez. Ha azonban évtizedek megfigyelése azt mutatja, hogy „pusztulunk, veszünk”, ha a halálozások nagyobb, mint a születéseké, akkor komolyan lehet félni a kihalásoktól.

A francia népszámláló és statisztikai hivatal most állította össze 1939 első három hónapjának a mérlegét. Ez alatt az idő alatt 51 ezer házasságot kötöttek, 5400 elválás volt. Született 155 ezer gyermek és meghalt 185 ezer, tehát a halálozások száma 29 ezerrel múlja felül a születések számát. Ez azt jelenti, hogy Franciaország népessége az év első három hónapjában 29 ezerrel kevesebb lett. Igaz, hogy az elmúlt év első hónapjában még több volt a vesztesség, tehát a kevesebb csökkenés eredménynek számít.

Franciaországban mostanában erős mozgalom indult meg és állami támogatással szervezik meg a házasságkötést előmozdító törekvéseket. A sok gyermekes családokat a gyermekek számával arányosan támogatják. Ez a társadalmi, vagy népi politika Olaszországban és a Német Birodalomban már régóta bevált és kedvező eredményekkel járt. Feltehető tehát a kérdés, hogy miért nem sikerül Franciaországban ugyanazokkal az eszközökkel segíteni a lassu kihalás veszedelmét?

A felelet az, hogy az anyagi támogatás, a családpártolás gépies megszervezése csak mellékes eszköze, kerete az igazi népi politikának. A lényeg, a földolog egészen mástermészetű. Sokan különösen a Német Birodalomban, úgy nevezik, hogy a fiatal, életerős népek életöszöne az, ami a szaporaságot előidézi. Azonban ez sem hatol a kérdés mélyére. A nép egészséges életöszöne annak istenfélelméből táplálkozik. Ez az, amit Olaszországban lépten-nyomon megfigyelhet az ember. Könnyű ott pénzbeli segítséggel és előnyök nyújtásával segíteni a sokgyermekes családokat, ahol a gyermeket Isten áldásának tekintik és ahol a régi bibliai felfogás szerint szerencsétlennék érzik magát az az anya, akinek hibáján kívül nincs gyermeke. Saját tapasztalatból ismerem nagyon sok ilyen esetet. Utaztam vonaton olyan házaspárokkal, amelyek Loreto-ba zárandokoltak, hogy az Isten gyermekkel áldja meg őket. Viszont sohasem hallottam olyan siránkozást, hogy miből is fogják eltartani, felnevelni a gyermekeket. Pedig általában szegények. De első a gyermek és csak azután következik a kényelem és az igény. A nép istenfélelméből következik azután, hogy a család és gyermek ellen elkövetett bűnököt igazán bűnnek tartják és úgy is irtóznak tőle, mint az ember érinthető legnagyobb rossztól. Hogy az államnak a politikája a népesség szaporaságát, növekedését kívánja, az már alig járul hozzá ehhez a legmélyebb lelki életöszönhöz és életerőhöz. Legfeljebb emberhez méltó életet igyekszik biztosítani az egyre szaporodó népességnek.

Ez a titka annak, hogy Franciaországnak minden erőlködése dacára fogyatkozó, kihaló népességről kell beszámolnia. A lélek, a hit ellen elkövetett bűnök nagyon sokáig érzetetik hatásukat egy nép életében. Ez Franciaország igazi betegsége ma. Amíg ezen nem segítenek, a halottak száma mindig magasabb lesz a születések számánál. (kn.)

TIZEZER HOLDNYI ERDŐSÉG ÉGETT LE DÉLDAKOTÁBAN. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok Déldakota államában, a Fekete-hegységben hatalmas erdőtüz pusztult. Eddig tízezer holdnyi erdőség égett le és több falu is a lángok martaléka lett.

Szolgálatos gyógyszer-tárak Nagyváradon:

Pénteken a következő nagyváradai gyógyszer-tárak tartanak szolgálatot:

„Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.
„Kigyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.
„Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.
„Arenykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.
„Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

Belefulladt a Beszterce-patakba egy 69 éves gyergyótölgyesi koldus, Csikszereida. Saját tud. Kristály Albert 69 éves gyergyótölgyesi koldus a község mellett elfolyó Beszterce nevű patak mentén húzta meg magát éjszakára. Minden valószínűség szerint szivvroham vett erőt a beteges holduson és beleesett a patakba és belefulladt. Az ügyesség utasította a csendőrséget, hogy vizsgálja meg a halálos körülményeit, nem fog-e fenn erőszakos halál.

AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁK ORSZÁGOS EREDMÉNYEI. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztériumba beérkeztek az érettségi vizsgák összes eredményei. Kötünk, hogy 6440 jelentkező volt, 4230 tette le a vizsgát, ami 63.70 százaléknak felel meg. A legkedvezőbb arányt a bucuresti Sf. Licumban működött bizottság elérték el: 86.11 százalékot. Itt Banescu egyetemi tanár volt a vizsgabizottság elnöke. A legrosszabb arányban tettek le a vizsgát a temesvári Loga-liceumban jelentkezők: 36.84 százaléknak. Tavaly júniusban 60.92 volt a levizsgázottak aránya. Akkor 6270 jelentkezőből 3820 ment át. Kereskedelmi érettségire az idén 1087 jelentkező volt. Átlent 640, tehát 58.87 százalék.

Bánsági termés. Temesvár. Saját tud. A bánsági termésre nézve most már megbízható adatok állnak rendelkezésre. A búzatermést átlagban holdanként 8-10 mázsára becsülik és jó minőségű igérkezik. A torontáli részekben holdanként 15 mázsánál is nagyobb a termés, egyes helyeken 12-13 mázsa. A 75 kilogrammos minőségű buza árat vagononként 42.000 leiben állapították meg. A búzát, árpat, rozst már learatták, most a zab aratására kerül a sor. Kukoricban rekordtermés igérkezik a Bánságban, amihez az utóbbi idők eszesei kedvezően járultak hozzá.

VILLA-TELKEKET AD EL A HARGITA-FÜRDŐ TULAJDONOSA: CSIKCSICSÓ KÖZSÉG. Csikszereida. Saját tud. Amint ismeretes, Hargita-fürdő, mely az utóbbi évtizedekben teljesen modern magaslati gyógyhelyé nőtte ki magát, Csikcsicsó közigazgatási község tulajdonát képezi. A község természetesen a fürdőt bérlet útján értékesíti. A villaépítési kedv növelésére a község most elhatározta, hogy 17 villahelyet ad el nyilvános árverésen. Az árverést július 29-én reggel 9 órai kezdettel Csikcsicsó község házában tartják meg.

EGYETLEN NAP ÖT ARADI FÜRDŐZŐ FÜLLADT BELE A MAROSBA. Aradról jelentik: Az elmúlt vasárnap öt aradi fürdőző fulladt bele a Maros vizébe. A Neptun partfürdőben délután négy órakor Zamfir G. Constantin 26 éves vasúti tisztviselő a folyó vári oldaláról a jobb partra akart átúszni, a mély vizet jelző korlátnál azonban hirtelen alámerült. Hosszabb keresés után már csak holttestét találták meg. Az egymásután megismétlődő halálos szerencsétlenségek miatt az aradi városvezetés szigorú rendeletet adott ki és abban megtiltja a szabad Marosban való fürdőzést. Ezután csak a hatóságilag megjelölt helyeken szabad a Marosban fürdeni.

A „jölékkü” néni keletre a fülbevalót egy kislány füléből. Aradról jelentik: Tegnap délután Berar Gheorghe, Spiru Gheorghe-tuca 11. szám alatti lakos bejelentette az aradi rendőrségen, hogy ismeretlen tettes kéteszandós leánya füléből kilopta fülbevalóját. A gyermek több társával játszott, amikor egy ismeretlen asszony lépett melléjük és a kislányt különböző ígéret-ekkel rávette: engedje meg, hogy a fülbevalót egy szebbel kicserélje. A fondorlatos tolvaj nő miután magához vette a gyermek fülbevalóját, nyomtalanul eltávozott. Kézrekerítésére a rendőrség megindította a vizsgálatot.

ÖTEZER LEIRE ÍTELTEK, MERT TISZTASÁGI OKOKBÓL LEVÁGATTA SZOLGÁLOJA HAJÁT. Szatmár. Saját tud. Példa nélkül álló eset foglalkoztatja a szatmári igazságszolgáltatást. A bírának meg kellett felelniük arra, hogy testisértést követ-e el az a gazda, aki tisztasági okokból lenyírattja a szolgálója haját? Haba Aurél fernezei mérnök felesége ugyanis Dumitreanu Rozália személyében háztartási alkalmazottat fogadott. Dumitreanu Rozália azonban keveset adott a tisztálkodásra, mire a mérnök felesége levágatta a haját. A leány szülei könnyű testisértés címén pert indítottak Habané ellen, akit a járásbíróóság ötezer lei pénzbüntetésre ítélt. Habané a törvényszékhez fellebbezett, ahol a most megtartott tárgyaláson szakértők kihallgatását rendelték el. Az ügy a jogászokat igen élénken foglalkoztatja.

Temetés. Özv. Demjan Jánosné szül. Tóth Eszter 80 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Havasi kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

Huszonöt éve halt meg Pósa bácsi

A világháború küszöbén, 1914 júniusában halt meg az igazi béke és szeretet egyik legnagyobb magyar hirdetője: Pósa Lajos, a gyermekek kedves mesemondója. A mai gyermeknemzedék talán már nem is ismeri Pósa édes-bájos verseit, amikkel hétről-hétre örömet szerzett az „En Ujságom” kicsi olvasóinak. Lehet, hogy ezek a Pósa Bácsi versek már nem „divatosak” a mai gyermekszobákban. De a mi gyermekkorunk legszebb emlékei, a Pósa Bácsi verseihez s az „En Ujságomhoz” fűződtek. És az a negyven év, amelyet Pósa Bácsi íróasztala mellett töltött, az az ötven kőtetnyit gyermekvers, amelyekkel magyar szóra, magyar érzésre, magyar szívdobbanásra nevelte a kicsinyeket, olyan nagy nevelő hatással volt, aminőt csak Benedek Elek tudott elérni. Kétségteljesen halála előtt ünnepelte az ország írói működésének negyvenéves jubileumát. Az ünnepies az agg költőt rendkívül megviselte. Nem kereste ő soha se a zajos népcsofúleteket. Az ő világa a virágos kert, a rét, a mező, az erdő, a patakpartja, a kék égbolt volt, az ő világában gyermekek karikáztak és este, a napi fáradozás, tanulás, játék után imára kulcsolt kézzel imádkoztak.

Pósa Bácsi élete alkonyáig állt őrt a gyermekiek lelke mellett. Akkor halt meg, mikor az ország ünnepelte. Amikor olyan magásra jutott pályafutásán, mint igen kevesek. És úgy tűnt el az élethől, ragyogó nyári napugáron szállva fel a báránnyelűs égbe, mint egy csilingelő, édes Pósa vers... S az ország minden gyermeke megsiratta...

De Pósa Bácsi emléke megmaradt s azok, akik az ő virágos kertjében tanultak építeni, a szeretetük erejével még akkor is építani fognak, ha vén idők havznak fejükre. S az unokákat fogják arra tanítani, amire Pósa Bácsi tanította őket.

NEGYVENÖT SZÁZALEKOS ADÓ-ÉS ILLETEKTEHER A HÁZAKRA. Temesvár. Saját tud. A városi vízvezetési vállalat most kézbesíteti ki a vízvezetési, csatornázási és seprési díjakról szóló új kivetéseket. Ezeket a díjakat 12.5 százalékról 15 és 16 százalékra emelték, a házak jövedelméhez viszonyítva. Ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy Temesváron a ház jövedelméhez viszonyítva negyvenöt százalékra rugnak a terhek: az államnak és a városnak fizetendő különböző díjak és adók. Egyes esetekben a teherterhelés még nagyobb.

Orgonamegáldás. Szép ünnepségnek voltak a résztvevői Nagyváradon római katolikus hívek július 9-én. Három évvel előbb e szegény hírközség nagy áldozattal építette fel új templomát, melyet Pacha Agoston dr. megyéspüspök 1937 május hó 6-án konzekrált, de a szép, modern stílusú templomnak még nem volt orgonája. Régi óhaj teljesedett a tizenkét változatú, két manóval, pneumatikus rendezővel, hat kopolás, cecendohengeres és redőnyezszerkezettű modern építményű orgona felállításával, mely Kecskés Ferenc timisoarai orgonaépítő alkotása. Kiss Károly egyháztanácsos, nagyiratosi plébános szent beszédben fejtette ki azt a gyönyörű szerepet, amit az orgona, a hangszerek királya az Egyház liturgikus szertartásaiban elfoglal, megköszöntve Kecskés Ferenc orgonaépítőnek nagy hálóját, és tevékenységével végzett szép és tökéletes munkáját. Megáldotta az új orgonát, melyet ünnepi előjátékokkal szólaltattak meg, majd az egész nép boldogan énekelte az egyházi népdalokat. A szertartás után ünnepi szentmise volt.

AZ EKE CSIKI OSZTÁLYA TURISTA-SZÁLLÁST LÉTESÍTETT BALÁNBÁNYÁN, AZ EGYESKŐ LÁBÁNÁL, Csikszereida. Saját tud. Az EKE csiki osztálya évek óta szünetelgesnek látta Balánbányán, az Egyesekő menedékház alatti kiindulási pontnál útazók részére turista-szállás létesítését. Most sikerült S. Kertész Klára tornatanárnő vezetése alatt ilyen turista-szállást és gyermeknyaralattási intézetet létesíteni. Tömegszállás személyenként 25 lei, EKE-tagoknak 15 lei. Különálló kétágyas szoba 100 lei, EKE-tagoknak 75 lei. Van mosdó-fürdőszoba az otthomban, az udvar hátsó végénél elfolyó Olton pedig strandfürdő. S. Kertész Klára gyermekek nyaralattását szolgáló felügyelet nélkül is vállalja. Felvilágosításokkal az EKE csiki osztálya (Vámszer Géza tanár Mercurea-Ciuc), vagy S. Kertész Klára Balán, jud. Ciuc szolgálnak. Az EKE csiki osztálya különben most fejezi be a Sutfenyő nevű erdőben épített menedékházat is, melyet székhely stílusban faragott erkély és tornác, valamint butorok tesznek stílszerűvé.

MIT CSINÁLSZ OTT?

Terveket szövik
Az enyém kész:

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK TERVE

Ha azt követed, MILLIOMOS lehet rövid időn belül. Egy sorsjegy az

AURORA

elárusító helyeitől megszabadít gondjaidtól és... a megvalósíthatatlan tervektől.

A 20. sorsjáték húzásaira, amelyek július 15-én, augusztus 15-én, szeptember 15-én és október 15-én lesznek, vásároljon sorsjegyeket az AURORA ELÁRUSÍTÓ HELYEITŐL

A NYEREMÉNYEKET
a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetük ki.
A MILLIÓ MILLIÓ!

AURORA
ELÁRUSÍTÓ HELYEI

Biharmegyei székhely:

„BANCA UNION” Nagyvárad, B-dul. Reg. Ferdinand

Szép sikerrel zárult a csikszeredai katolikus nagygyűléssel kapcsolatos ifjúsági rajz-, kézimunka- és fényképkiállítás

Csikszereda. Saját tud Amint ismeretes, a katolikus nagygyűléssel kapcsolatosan rajz-, kézimunka- és fényképkiállítást is rendeztek a főgimnázium épületének bal földszinti részében, mely vasárnap zárult igen szép sikerrel.

A kiállítás anyagának zömét a katolikus főgimnázium ifjúsága szolgáltatta. A tanulók kiállított rajzait nagy érdeklődéssel szemlélte a közönség, mert azok között nemcsak a szokásos tárgyú és fajtájú iskolai és szorgalmi rajzokat láthatta, hanem egész újszerű munkákat. Modern ízlésű falragaszok színe, tervei és ezekhez hasonló önálló munkák kapták meg a szemet. Feltűnést keltettek a tanulók által készített és a szaktanár előzetes oktatása után készült épülettervek. Látszik, hogy Vámszer Géza tanár a gyakorlati életre készíti elő az ifjúságot, hogy rajztudásával bármilyen pályán, mely illet megkövetel, megállják a helyüket. Érdekesek azok a tanulmányok is, amelyeknek segítségével a tanulók fokozatosan megtanulják az emberi alakok ábrázolását, kezdve a „drótemberek” furcsa figuráitól felöltözött alakokig. Az alsó osztályosok ügyrevezett „gyermekrajzai”, melyeknek tárgya többnyire a falusi székely nép életéből van véve, egyike a legértékesebbeknek, mert határozott hajlamot s tehetséget lehet látni ilyesmire iránt a kicsiny székely gyermekekben.

A tanulók kézimunkái az elmúlt évek anyagából kiválasztott és megőrzött legszebb példányokból kerültek ki. Találni köztük székely tárgyú falusi épületeket, kicsiny székely kapukat, használható konyha- és gazdasági tárgyakat, apró szövőszökeket stb. Feltűnést keltett Csikszereda város miniatűr mása 3 x 3 m nagyságban, gipsz alapon fából faragott házakkal, természetesen színekkel festve. Látni lehet egy kicsiny székely szobát, apró, de élethűen másolt bútorait, szövőszökeivel, egy egész székely telket, a sutafenyő sí-ugró sánc és melegítőház kicsinyített, tökéletes mását. A modernebb tárgyú kézimunkák közül megemlítsük a repülőgépmoделlek, fából faragott Krisztus-feszületek, vasúti kocsik, mozdonyok és székely stílusban faragott apró óltármodellek.

A diák kézimunkák harmadik csoportját a fényképek képezik. Feltűnést keltő volt Balogh Barna Lajos IV. osztályos tanuló nagytű felvételének szépsége, művészi beállítása, témakeresése.

A tanulók munkáinak kiegészítéseképpen s hogy a kiállítást díszesebbé és változatosabbá tegyék, mások is kiállítottak. Így Vámszer Imre iparművész, aki nevét az elmúlt hónapokban azzal tette ismertté, hogy ő készítette el a csikszeredai Szent Szűz szobrának kicsinyített mását a Szent Atya részére, melyet gróf Bethlen Györgyné, az erdélyi katolikus nők nevében nyújtott át Özsztensége ünnepélyes keretek között. Vámszer Imrénének három művészién kifaragott famunkája volt kiállítva: egy Krisztus-feszület és két székelytárgyú szobor. Feltűnést keltettek ezenkívül százon felüli székelyes egyházművészeti tervrajzai, melyeken szívós kitartással dolgozik abban a reményben, hogy egyszer ez az irányzat kerekedik felül és magyar templomainkban magyar berendezés és stílus honosul meg.

Vámszer Gézáé csiki székely szöttesei borították a falakat és szép, színes keretet szolgáltattak a kiállításnak. A kiállított szöttekben, szőnyegeken igen nagy fejlődést észlelhetünk úgy formában, színben, mint minőségben.

Néhány jó sikerült pasztell- és olajfestménnyel szerepelt a kiállításon László Róza marosvásárhelyi rajztanár is. A részben székely, részben vallásos tárgyú képek méltó feltűnést keltettek.

Drócsa Imre ügyes festett fafigurái, valamint Faltzmann Tibor hímestojásgyűjteménye is nagy tetszéssel találkozott.

A kiállítást ezek és ezek látogatták és annak erkölcsi sikere igen jelentékeny. Vámszer Géza nagy szakértelemmel és ízléssel rendezte a kiállítást, úgyhogy annak sikeréért elsősorban őt illeti dícséret és elismerés.

(a. i.)

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

CORSO: ASSZONYOK A RÁCS MÖGÜTT.
DORIAN: VALÓPERES HÖLGY.
APOLLO: A CSABITÓ.

Az országúti személy- és teherszállítás új szabályzata

Az új szállítási rendszer megvalósítja úgy a közgazdaság, mint a nemzetvédelem kívánságait

Bucurestiből írják: A trónbeszéd az ország útalakításának nagyjelentőségű tervei között, mint legközelebb megvalósítandót jelölte meg az országúti közlekedés reformját is, aminek nem csupán közgazdasági, hanem nemzetvédelmi jelentősége is van. A Legfőbb Szállítási Bizottság már elkészült erre vonatkozó javaslatával, amelyet a legrövidebb időn belül megvalósítanak. A reformnak az a célja, hogy a lehető legnagyobb mértékben kifejllessék az országúti közlekedést és gondot fordítsanak a nemzetvédelmi célok megvalósítására is.

A tervezet indoklása rámutat mindenekelőtt arra, hogy a legutóbbi rendelkezések ellenére is milyen sok elégedetlenséget keltett az országúton való szállítás mai rendszere és így minden lehető eszközzel törekedni kell a közlekedés megújítására.

Az új rendszer a legszorosabb együttműködést valósítja meg a nagy szállítványozási vállalatok és a hatóságok között abból a célból, hogy összhangba hozzák a közérdekkel a magánérdekeket és megvalósítsák úgy a közgazdaság, mint a nemzetvédelem kívánságait.

A reform a vasút autonóm szállítási jogát a jövőben csakis a vasútvonalakkal párhuzamos utakra fogja korlátozni, de még ezeken az országúton is a lehetőségek egész sorozatát nyújtja annak, hogy más vállalkozók és fuvarosok jogalkotásának személyek és teherárak szállításával.

A vasút 5000 kilométer útvonalon gyakorolja az egyeduralom jogát azzal a kötelezettséggel, hogy legkésőbb 1940. év közepéig köteles forgalomba hozni összes közlekedési eszközeit. Ellenkező esetben elveszti engedélyezési jogát. Minden más országúton román magántársaságok autójárművei jognak közlekedni. Ilyenformán 6000 kilométer országút kerül a szállítványozási társaságok rendelkezése alá, amely társaságok a közlekedésügyi miniszterrel és a CFR autonóm pénztárával engedélyezési szerződést fognak kötni.

A tervezet előírja azokat a feltételeket, amelyek mellett ilyen engedélyezési szerződések megkötethetők. Ezek a feltételek a következők:

A vállalatoknak megfelelő anyagi lehetőségek-

kel kell bírniok ahhoz, hogy engedményes jogukat gyakorolhassák azokon az útvonalakon, amelyekre nézve a koncessziót megszerzik. Elegendő autójárműparkkal kell rendelkezniük, hogy az összes kívánságoknak megfeleljenek. A szállítványozások teljes biztonságát kell garantálniok. Az áruforgalom lebonyolításához is megfelelő számú jókarban tartott teherautókkal kell rendelkezniük.

A koncessziók megadásánál előnyben részesítik a törvényesen megalakult román szállítási vállalatokat.

A tervezet értelmében ahhoz, hogy egy társaság ilyen engedményi szerződést köthessen, legalább 80 autóval kell hogy rendelkezzen.

Az engedményes társaság külön járadékot fog fizetni a közmunkaügyi minisztériumnak az országutak használatáért és külön járadékot a CFR-nek az ellenőrzési állomások felállításával és megszerzésével okozott költségeikért és az utak őrzéséért.

A szállító vállalatok részére megelőzően szállítási tarifát léptetnek életbe az érdekeltek beleegyezése után. Lesz kedvezményes tarifa is, az elsőrendű élelmicikkek, élőállatok, tíz kilogrammuál kevesebb súlyú csomagok és bizonyos építkezési anyagok fuvarozására vonatkozóan.

A szerződéseket egyelőre ideiglenesen legfeljebb négyhavi próbaidőre kötik meg. Ha ezen idő alatt egyik fél sem mondaná fel a szerződést, akkor az hosszabb időre végleges szerződés formájában érvényben fog maradni.

A Legfőbb Szállítási Bizottság már tárgyalja is az új tarifa részleteit. A bizottság erre nézve egyes szakértő közegek véleményét kéri ki és meghallgatja az érdekelteknél nagyobb szállítási vállalatokat is. A miniszter határozott kívánsága, hogy ezt a kérdést mindenkinél teljes megelégedésére kell megoldani.

Minden jel arra mutat tehát, hogy megszüntetik a vasutak és autók közötti versenyt és olyan új rendszert léptetnek életbe, amely a jelenleginél sokkal kevésbé szigorú lesz, amely nemcsak az országúti forgalom megnövekedését teszi lehetővé, hanem kielégíti a nemzetgazdaság és nemzetvédelem igényeit is.

Nem, én nem felejtettem el sorsjegyet vásárolni. Nem teszek úgy, mint tavaly. amikor elmulasztottam az ÁLLAMI SORSJÁTÉK huzásait. Most idejében mentem a **MERCUR** ELÁRUSÍTÓ HELYEIHEZ és vásároltam sorsjegyet a JULIUS 15.-iki huzásra, amikor megkezdődik a 20. sorsjáték.

A NYEREMÉNYEKET a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki. A MILLIÓ MILLIÓ!

Helyi cím: DACIA BANK Nagyvárad, B-dul Reg. Ferdinand 9

LEGUJABB

Több óráig tartó megbeszélés Franco tábornok és Ciano külügyminiszter között

Pénteken folytatják a tanácskozást. — Mussolini szeptemberre meghívta olaszországi látogatásra a spanyol államfőt

San-Sebastianból jelentik: Mint lapunk más helyén már közöltük, Ciano olasz külügyminisztert Franco tábornok szerdán este hét órakor ünnepélyes kihallgatáson fogadta. A megbeszélés elején Jordana tábornok, külügyminiszter, Sener belügyminiszter, továbbá az olasz legionisták volt főparancsnoka, Gambarra tábornok, a jelenlegi olasz katonai attasé is jelen volt. Mintegy másfélórás együttes tárgyalás után Franco tábornok és Ciano külügyminiszter este tíz óráig négy szemközti tanácskozott. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a megbeszélést pénteken folytatják. Hivatalos je-

lentést eddig nem adtak ki.

Szerdán este az olasz külügyminiszter tiszteletére nagy ünnepséget és tűzijátékot rendeztek. Hajnalban Ciano egy cirkáló fedélzetén Santanderbe utazott, hogy jelen legyen a Santander ostroma során elesett olasz legionisták hősi emlékművének leleplezésén.

San-Sebastianból jelentik: Mértékadó helyről származó értesülés szerint Franco tábornok és Ciano szerda esti megbeszélése során Ciano átadta Franco tábornoknak Mussolini meghívását. A Duce szeptemberre hívta meg Franco tábornokot.

Francia tábornok utazik ki a moszkvai megegyezés siettetésére

A jobboldali lapok kifogásolják a kiküldetést. Az angol repülőgyakorlatok Dánia miatt nem vihetők át Lengyelországba

Párizsból jelentik: Az *Epoque* és az *Ordre* jelentése szerint a francia kormány az angol kormánnyal egyetértésben a közeljövőben Colton tábornokot, a vezérkar és a legfelsőbb haditanács tagját, Moszkvába küldi abból a célból, hogy érintkezésbe lépjen a szovjet vezérkar tagjaival. Ezzel szemben a *Matin* azt jelenti, hogy felelős francia körök túlkoraiknak tartják azokat a híreszteléseket, amelyek szerint a francia vezérkar egyik tisztjét Moszkvába küldnék.

A *Figaro* londoni tudósítója az újabb szovjet követelésekről azt írja, Moszkva nem áll el attól a szándékától, hogy teljesen imperiálista magatartást tanúsítson a balti államok irányában. Ami a szovjet által kívánt vezérkari eszmecsereket illeti, a lap fölveti a kérdést, lehetséges-e az angol és francia vezérkar felvonulási terveit és tükait Moszkvának kiszolgáltatni, mielőtt teljes megegyezést értek volna el és mielőtt meggyőződtek volna arról, hogy a szovjet tárgyaló felet valóban szövetségesnek tekinthetik.

Párizsból jelentik: Az *Excelsior* londoni jelentése szerint a jövőben az angol légi haderő repülőgépei minden héten gyakorló repülést hajtanak végre francia terület felett. Azt a tervet illetően,

hogy az angol légi haderő Lengyelországba is ellátogat, még kétségek állanak fent, mert előbb meg kell szereznie az engedélyt arra, hogy a repülőgépek átrepülhessenek Dánia felett. Dánia ugyanis semlegességi nyilatkozatot tett és így kétséges, hogy ehhez, a németek által provokálóan nyilvánított angol gesztushoz Dánia rendelkezésre bocsássa a maga területét.

Lengyel katonavonatok érkeztek Danzigba?

Varsótól jelentik: A lengyel távirati iroda megállapítja, hogy teljesen légből kapott a Danziger Vorpostennek az a híre, mely szerint lengyel katonavonatok érkeztek kedden Danzigba. A szóbanforgó vonatokon — a lengyel távirati iroda szerint — a gýntiai lengyel ifjúság utazott.

További kémkedések megakadályozására történtek a bolsanói kintasítások

Rómából jelentik: A bolsanói kintasításokkal kapcsolatban a világsajtóban fantasztikus találgatások láttak napvilágot. Illetékes helyen megállapították, hogy az idegenekre vonatkozó rendelkezést kizárólag egyes francia és angol állampolgárok magatartása váltotta ki, akik kémkedést folytattak.

A japán minisztertanács határozott az angolokkal való tárgyalások irányelveiről

Próbátárgyalás lesz Arita külügyminiszter és a tokiói angol nagykövet között. Angolelleses tüntetések az egész Japánban

Tokióból jelentik: A japán kormány csütörtök reggeli minisztertanácsa jóváhagyta a ténetsini ostromzár ügyében Angliával folytatandó tárgyalások során követendő politikát, amellyet a legutóbbi miniszterközi értekezleten alapítottak meg. A minisztertanács határozatát Hiranuma miniszterelnök még a csütörtöki nap folyamán a mikádó elé terjeszti, majd Arita külügyminiszter magához kéri Anglia nagykövét, hogy vele bizonyos kérdésekről megbeszélést folytasson. E megbeszélések sikere esetén a jövő hét elején megindulnak a tulajdonképpeni angol-japán tárgyalások. Tokióban úgy tudják, hogy Arita az angol nagykövettel folytatandó megbeszélésén határozott gesztust követel Anglia ama szándékának zálogául, hogy véglegesen szakít a Csang-Kai-Sek-et támogató politikájával.

Szerdán egyébként újabb angolelleses tüntetések voltak Japán több városában.

A szovjet-repülők bacillus-bombákat használnak

Shanghaiból jelentik: A mandzsu-mongol

határvidéken folyó csehatározásokkal kapcsolatban a szovjet-mongol foglyok azt beszéltek, hogy a szovjet repülők bacillus-bombákat dobtak le a folyók és kutak vizének megfertőzése céljából.

Amerikai törvényjavaslat Japán ellen

Londonból jelentik: A washingtoni kongresszus a legközelebbi napokban kezdi tárgyalni azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza az elnököt, hogy abban az esetben, ha Japán megsérti a kilenctalmai egyezményt, fegyverszállítási tilalmat rendeljen el ellene. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy ha a kongresszus elfogadja a javaslatot, Anglia is hasonló törvényt hoz.

Roosevelt elnök tovább is sürgeti a semlegességi törvény megszüntetését

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök sajtóértekezleten kijelentette, hogy rendkívül súlyos helyzet állna elő, ha a törvényhozás továbbra is halogatja a semlegességi törvény reformját. Az el-

nök szerint a jövő tavaszig nemzetközi válság következhet be, ha a törvényhozás ilyen körülmények között ülést tartana, hogy sebtében hozza meg a törvényt. Amerika annak a vádnak tenné ki magát, hogy nem is semleges.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még nyugati, északnyugati szél, felhősebb idő, néhány helyen záporosó, zivatar; holnap gyengébb légáramlás, derültebb idő, melegedés.

Egy lángbanálló repülőgép rázuhant a sevillai vegyigárra

A gép valamennyi utasa szörnyethalt

Sevillából jelentik: A sevillai légikikötő közelében a Sevilla-Madrid közötti légvonal egyik utasszállító repülőgépe szerdán közvetlenül indulás után kigyulladt és egy vegyészeti gyárra zuhant. Az összeütközés következtében robbanás történt és a repülőgép valamennyi utasa szörnyethalt. Az áldozatok száma egyelőre ismeretlen. A vegyészeti gyárban a robbanás következtében tűz ütött ki. Az oltási munkálatok a nagy hőség és a vízhiány miatt nehézségekbe ütköznek.

Tűz pusztított a Ranger nevű angol repülőgépanyahajón

Norfolkból jelentik: A „Ranger” nevű repülőgépanyahajó fedélzetén robbanás történt, aminek következtében tűz támadt. Három órai megfeszített munka árán sikerült a tüzet eloltani. Több tengerész megsebesült. A gép berendezése megrongálódott, úgyhogy a hajót szárazföldre kellett vontatni. A robbanás oka ismeretlen.

Arcáhidetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

2 szobás, fűrdőszobás, kertés lakás, Nagyvárad, Ciordas-u. 46. sz.

Kiadó

1 szobás konyhás, gangos lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13.

Kiadó

augusztus 1-re egy szoba, mellékhelyiségekkel álló szép urilakás. Nagyvárad, Str. I. C. Bratianu 49.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

egy jó karban levő nagy csónak. Nagyvárad, Str. Saguna 7.

Komplett

hálószoba, elutazás miatt sürgősen eladó. Nagyvárad, Str. Tichindeal 13.

Befözni való

kajszin barack, fáról szedve, 1 kg 12 lei. Nagyvárad, Tache Ionescu-utca 24.

Eladó

3+1 hálózati rádió, fűrdőkád, Oradea, Str. Stefan cel Mare 17.

PUHA ÖLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Eladó

400 [ ] ói nagyságu szőlőskert, gyümölcsösökkel és téglalakással. Nagyvárad, Str. Rasputilor 9. szám. (Aranyoldal.)

Hordók és kádak

előrendű minőségben, minden nagyságban raktáron. Azok hordók speciális előállítására. Fagylalt korvátortok gyári árak mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár, Timisoara, IV. Str. Fröbl 5. Telefon: 43-49.

Eladó

fűszerüzletberendezés. Nagyvárad, Cal. Victoriei 43.

Allást keres

szavanként 1 lei

Nevelőnőnek

menne urilány. Nagy Éva, Aiud-Nagyenyed, Str. Vánatorilor 2.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Masamódnót

állandó alkalmazásra keres az Elit ezalon, Nagyvárad, Banca Nationala mellett, Parcel Traian 6. szám.

Női konfekció

munkában gyakorlott leányokat felvesz Szabó Lajos, Nagyvárad, Gh. Lázár-utca 3. szám.